

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Dr. Regele Ferdinánd (József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Nirdetéses díjazás szociál
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Tessitori Nóra.

Az aradi Kölcsey Egyesület, ez a régi multu aradi magyar kulturális tömörülés, ma vasárnap tartja ezidei első irodalmi délutánját. Egyik vonzereje lesz az irodalmi délutánnak N. Tessitori Nórának, az Erdélyszerte ismert stílusos előadóművésznőnek a megjelenése. Tessitori Nóra verseket mond el, szaval, előad azzal az ő meleg és a versekbe szerelmes hangján, amely őt egyedülállóvá teszi Erdélyben. Az amit ő tesz, nem színeszi munka nem produkció, amikor kiáll a színpadra, kinyílik egy érző meleg szív és annak minden melegsége és szépsége végigömlik a hallgatóságon.

Trianon elszakította Erdélyt a Királyhágón teli magyarságtól és ennek az itmaradt magyarságnak talpra kellett állania, emelt fővel nekimeni az életnek. És az irodalom, amelynek eddig Budapest volt az életője, levegőadója, centruma és mindene, egyszerre kezdett emelkedni. Először lerázta magáról a pesti gyámság maradványait, majd hozzáfűzte az új és kimondottan egynéven erdélyi líra megteremtéséhez. Hatalmas, szinte féktelhetetlen munkának látszott. — Egy irányító központ nélküli ország részben új irodalmat teremteni. Olyan irodalmat, amely nem függ Budapesttől, amelynek nem kell elfogadnia szociális módon azt, amit az egykori centrum dikál. Izzó harcok közepette született meg az erdélyi magyar irodalom. Ebből az ősi földből tehet ségek születtek: szívvel, lélekkel, produktív agggal megáldott östehetségek, hiszen ez az erdélyi humusz olyan termékeny. Könyvek: versek, novellák, regények, folyóiratok jelentek meg az erdélyi városok könyvpiacain és a kitartásnak, a fanatikus lelkesedésnek sikerült elérnie azt, hogy az erdélyi magyar közönség kezdett már felfigyelni arra is, ami Erdélyből fakadt, nem dobta félre az erdélyi könyvnyomtató műhelyből kikerült könyvet, elolvasta a visszhangos erdélyi bércen termett lírát és ha nem is úgy, ahogy az kívánatos lenne, de hóna alá nyult a tehetségeknek és emelte azokat a maga módja és tehetsége szerint.

És ebben a hatalmas harcban, amikor világnézetek csaptak össze, amikor az újat akaró fiatal erdélyi költőknek és íróknak meg kellett mozgatni, fel kellett rázni, ezt az eddig konzervatív közönséget, egyszerre csak felcsendült egy meleg, bársonyos asszonyos hang: Tessitori Nóra asszony olaszos tömörségű, de mégis magyar zenéjű hangja. Fellépett a dobogóra, verseket szavalt erővel, érzéssel, istenadta képességgel és az erdélyi publikum az ő gyönyörű interpretálásán át egyszerre tudatára jött annak, hogy nem lemosolyogni való az erdélyi líra, a fiatalok írásai nem értéketlen, elvetni való

akarások. Ahogy ez az asszony a költőknél elszavalt az ő verseit: fiatal költők új írásait, megmozdultak a szívük, ezek a kemény makacs, nehezen kinyíló erdélyi szívek.

Az aradi Kölcsey Egyesület mai

vasárnapi irodalmi estéje bensőségesebb, finom ünnep és ezen az ünnepen magyaros melegséggel keli üdvözölne Aradnak ezt az erősakaratu melegsívű, bársonyos hangú magyar asszonyt.

Románia jóvátételt kap.

Bratianu pénzügyminiszter tárgyalásai a párisi német követtel. — A Banca Generala bankjegyekért nem ad kártérítést.

(Bucuresti, január 31.) Romániának Németországgal szemben fenálló követeléseire vonatkozólag hivatalos helyről közlik, hogy a német kormány régebbi idő óta igyekszik Romániával szemben a versaillesi békeszerződésből folyó kötelezettségeit rendezni. Németország megbízottai tárgyalást folytattak ez ügyben a román meghatalmazottakkal és a párisi német nagykövet, Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel is kontaktusba lépett. Ebben az ügyben január 28-án a bucurestii német követ jegyzékét nyújtott át, amelyben a román kormány megbízásából közölte, hogy Németország hajlandó a Dawes tervet értelmében egyez-

ményt kötni Romániával. A Banca Generala által kibocsátott bankjegyekre vonatkozó román követelést Németország nem hajlandó honorálni, mert az ezzel kapcsolatos kártérítési kötelezettséget a versaillesi békeszerződés sem alapítja meg.

A német kormány érintkezést keresett Ausztriával és Magyarországgal, hogy a bécsi tárgyalások idejére kielégítő megoldást találjon. A jegyzék végül hangsúlyozza, hogy Németország hajlandó minden jogos tartozását megfizetni. A jegyzék a kormány tanulmányozás céljából elküldötte Bratianu Vintila pénzügyminiszternek Párisba.

„Németország nem az emberiség gonoszlevője!”

Luther kancellár erőteljes válasza Herriotnak. — A német fegyverkezés vadja valótlán. — Miért nem ürtik ki a kölni zónát. — Döntőbíró és leszerelés.

(Berlin, január 31.) Luther kancellár a külföldi sajtó képviselői előtt nyilatkozott Herriot francia miniszterelnök legutóbbi kamarai beszédére.

— A londoni konferencia eredményei után — kezdte beszédét a kancellár — Németország remélte, hogy új korszerű kezdődik, amelyben az eddigi egyoldalú önkényes határozatok helyébe a békes meg egyezések lépnek. Németország azonban csalatkozott reményében. A szövetségesek az északrajnai zóna kiiktetésének elhalasztását úgy közölték Németországgal, mint az elítélte az ítéletet, anélkül, hogy igazoló adataikat közölték volna. Az ilyen politika nem szolgálja a népek együttműködését.

A megvádolt Németország.

Herriot azt állította, hogy Németország ideiglenes önkénteseket képez ki. Az elmúlt belső feszültség idején ha be is hívtak párisi kiképzésre néhány ezer diákot, ugyan mit jelent ez a külföld számára, hiszen Németországnak semminemű modern harci eszköze nincsen. A Herriot által felhozott apróságoknak egy komoly katona sem tulajdoníthat jelentőséget. A birodalmi kormány eunek dacára kész a szövetségesektől kifogásoltakat kiküszöbölni. Egyelőre azonban várjuk az ellenőrző szemlére szóló jelentéseket és be fogjuk bizonyítani, hogy ezen apróságok nem igazolják a szövetségeseket, melyek nemzetközi konfliktus jellegű akarnak adni az ügynek. — A belveszélyek, főleg a kommunista mozgalom követeli, hogy erőteljes rendőrséget szervezzünk. Herriot azt mondta, hogy Németországnál fegyverzőre haladnak. Ugyan honnan vette ezt? A németeknek semmiféle hadiszergyárak nem maradt meg, harcieszközeik elavultak és az ország területéből 55.000 négyzetkilométert demilitarizáltak. Egyet értek Herriottal abban, hogy a fegyverek leszerelésénél fontosabb a morális leszerelés.

„Németország nem az emberiség gonoszlevője!”
Luther kancellár erőteljes válasza Herriotnak. — A német fegyverkezés vadja valótlán. — Miért nem ürtik ki a kölni zónát. — Döntőbíró és leszerelés.
(Berlin, január 31.) Luther kancellár a külföldi sajtó képviselői előtt nyilatkozott Herriot francia miniszterelnök legutóbbi kamarai beszédére.
— A londoni konferencia eredményei után — kezdte beszédét a kancellár — Németország remélte, hogy új korszerű kezdődik, amelyben az eddigi egyoldalú önkényes határozatok helyébe a békes meg egyezések lépnek. Németország azonban csalatkozott reményében. A szövetségesek az északrajnai zóna kiiktetésének elhalasztását úgy közölték Németországgal, mint az elítélte az ítéletet, anélkül, hogy igazoló adataikat közölték volna. Az ilyen politika nem szolgálja a népek együttműködését.
A megvádolt Németország.
Herriot azt állította, hogy Németország ideiglenes önkénteseket képez ki. Az elmúlt belső feszültség idején ha be is hívtak párisi kiképzésre néhány ezer diákot, ugyan mit jelent ez a külföld számára, hiszen Németországnak semminemű modern harci eszköze nincsen. A Herriot által felhozott apróságoknak egy komoly katona sem tulajdoníthat jelentőséget. A birodalmi kormány eunek dacára kész a szövetségesektől kifogásoltakat kiküszöbölni. Egyelőre azonban várjuk az ellenőrző szemlére szóló jelentéseket és be fogjuk bizonyítani, hogy ezen apróságok nem igazolják a szövetségeseket, melyek nemzetközi konfliktus jellegű akarnak adni az ügynek. — A belveszélyek, főleg a kommunista mozgalom követeli, hogy erőteljes rendőrséget szervezzünk. Herriot azt mondta, hogy Németországnál fegyverzőre haladnak. Ugyan honnan vette ezt? A németeknek semmiféle hadiszergyárak nem maradt meg, harcieszközeik elavultak és az ország területéből 55.000 négyzetkilométert demilitarizáltak. Egyet értek Herriottal abban, hogy a fegyverek leszerelésénél fontosabb a morális leszerelés.

A kölni zóna kiiktetésére.

— Kérdezem Herriottól, elszánja-e magát arra, hogy azonnal kiürti a kölni zónát, mielőtt Németország bebizonyítja, hogy a leszerelési visszálételek valótlánok. Herriot azonban erről kétértelműleg, nem világosan beszél a kamarában. Amennyiben a szövetségesek biztosítanak, hogy a kölni zóna pár nap, vagy pár hónap múlva kiiktetik, Németország kész kompromisszumról tárgyalni.

A biztonsági kérdés rendezése Németországnak is reális érdeke. A genfi jegyzőkönyvben célzott világkonvenció csak akkor hatékony, ha népek zártan mögötte állanak. Hasonlóképpen a garanciális szerződések is. Ehhez elengedhetetlenül szükségesek a pszichológiai feltételek minden résztől. Herriotnak a német ség érzületeit mélyen sértő kifejezéssel a francia parlamentben tetszésben részesültek, ami nem alkalmas levegő a megértés rájárni egyengetésére. Addig nem lehet teljes a meg egyezés, amíg egyetlen államot az emberiség gonoszlevőjeként bélyegeznek és amíg a világ nem győződik meg azon vád alaptalanságáról, hogy Németország idézte fel a világháborút. A német külpolitika irányait a londoni egyezmények szabják meg. Elfogadom Herriot programjának jelszavát: döntőbíró, bizalom, leszerelés. Ezekért az elveket a német kormány kész sikraszállani. A leszerelés dolgában Németország hatalmas előmunkát végzett, remélem, hogy a versaillesi békeszerződés alapján az általános leszerelés csakhamar megvalósul.

Bizalom

a magyar szocialista vezetőknek. — A pártválasztmány tudomásul vette az bécsi jelentést. — Londonban nem hisznek a béke tartosságában.

(Budapest, január 31.) A magyar szociáldemokratapárt nagy választmányára tegnap ülést tartott, melyen Peyer Károly nemzetgyűlési képviselő ismertette a bécsi tárgyalásokról szóló jelentést. Peyer hangsúlyozta, hogy a magyar szociáldemokratapárt önálló politikai egység, amely a belügyeibe való beavatkozást nem enged meg s ezért a bécsi határozatok ellen és azok magyarországi következményei miatt felesleges védekezni. Szerinte az örendelkezési jogot egyáltalán nem sértették meg. Majd Farkas István képviselő azt fejtette, hogy a magyarországi párt az emigrációval való közösséget nem tagadja meg és az érintkezést csak a bolsevistákkal szakítja meg. A beszéd után a pártválasztmány a pártvezetőség jelentését egyhangulag tudomásul vette. Londoni jelentés szerint az angol sajtó is élénken foglalkozik a magyar szociálisták bécsi esetével. A Morning Post felfogása szerint a megteremtett béke csak átmenetileg fog tartani, mert a gyökeres nézeteltérések a magyar szociáldemokratapártból most már nem kiűzhetőek ki.

Letartóztatták az aradi bíróság irattárnokát.

Súlyos vádak Borlodán György ellen.

(Saját tudósítónktól.) Török Géza aradi ügyvédi irnok ravasz módon elkövetett sikkasztásai napok óta foglalkoztatják az aradi nyomozó hatóságokat. Török Géza az aradi járásbíró irattárából három éven keresztül lopkodta a letéti nyugtákat, amelynek alapján a letéti összegeket felvette az aradi pénzügyigazgató-ságon. A sikkasztásai vádolt fiatalember a rendőrség előtt tett vallomásaiban azzal igyekezett súlyos helyzetén könnyíteni, hogy Borlodán György törvényszéki íródaigazgatót, a járásbírói irattár kezelőjét büntetésének mondta s azt vallotta, hogy a letéti nyugták alapján felvett pénzt Borlodánnal együtt megosztotta. A rendőri nyomozás akkoriban nem tudott kompromittáló bizonyítékot Borlodán György iródaigazgatóval szemben produkálni és így akkor csak Török Gézát helyezte előzetes letartóztatásba s adta át a királyi ügyészségnek. Török Géza a törvényszék vizsgálóbírója előtt is súlyos vádakot sorakoztatott fel Borlodán iródaigazgató ellen, mire Orezeanu vizsgálóbíró elrendelte a nyomozás kiegészítését. A nyomozást tegnap folytatták le a törvényszék épületében s ez alkalommal olyan írásbeli bizonyítékok kerültek a nyomozó hatóságok kezébe, amelyek Borlodán György bűnségét látszanak bizonyítani. Manfru Miklós királyi ügyész a bizonyítékok alapján letartóztatási dítványt nyújtott be a vizsgálóbíróhoz Borlodán György irattárnok ellen. Ma délre idézte meg a vizsgálóbíró Borlodán Györgyöt,

aki kihallgatása alkalmával a leg-határozottabban tiltakozott a sikkasztó ügyvédi irnok vádjai ellen. Török Géza szemébe mondotta Borlodánnak a vádakait és kijelentette, hogy a letéti nyugtákat beváltás céljából maga Borlodán adta át neki és ő a felvett összeg-

Roboz Béla kiszabadult.

Betegségére való tekintettel elengedték a budapesti toloncházból.

(Budapest, január 31.) Roboz Béla — mint annak idején hírül adtuk — négy évi fegyházra ítélte hűtlenség miatt a törvényszék. Az ítélet ellen Roboz fellebbezett és egyben súlyos tudóbajára való tekintettel szabadlábrahelyezését kérte. A bíróság betegségére való tekintettel el is rendelte a szabadlábrahelyezést. Robozt még sem bocsátották el a Markó-utcai fogházból, mert a rendőrség átadólevelére rá volt írva, hogy Roboz szabadonbocsátása után közigazgatási eljárás végett visszaküldendő a

ből minden esetben negyven százalékat kapott. A kihallgatás befejezése után Orezeanu vizsgálóbíró kihirdette határozatát, mely szerint Borlodán Györgyöt az elene felmerült bűnrészesség gyanúja alapján előzetes letartóztatásba helyezi és az ügyészség fogházába szállíttatja. Borlodán a vizsgálóbíró határozata ellen felfolyamodást jelentett be a törvényszék vádtanácsához, amely kedden délelőtt tárgyalja az ügyet.

rendőrséghez. Ezt a rendőrség minden politikai fogolynál így szokta csinálni. Az ügyészség tehát nem tehetett egyebet, minthogy Robozt át-kísértette a főkapitányságra, ahonnan viszont a toloncházba került. — Hét napja volt a toloncházban, míg végre tegnap a főkapitányság rendelkezése szabadonbocsátották. Nagybátyja, aki pap, felelősséget vállalt érte, hogy semmiféle politikai mozgalomban részt venni nem fog. Ennek alapján elrendelték Roboz Béla szabadlábrahelyezését.

KEPZŐ MŰVESEK

Képkiallítás az aradi kulturpalotában.

Barát Mór nagyváradi festőművész tárlata.

Barát Mór, a Nagyváradon élő kivételes tehetségű magyar piktor mutatkozik most be az aradi közönségnek. A művész, aki Székely Bertalan növendéke volt, Hollósytól tanult Nagyváradon, husz év óta kiállítója a budapesti Műcsarnoknak, Nemzeti Szalonnak, kiállított Münchenben és Berlinben és

hosszu külföldi tartózkodás után végre visszatért ismét Váradra. Ötvenéves képbeli filó kollekciót hozott Aradra: finom, tónusos, kolorikus tájrészleteket, élettől duzzadó, pompásan megrajzolt alakokat, elmélyedésre valló stüdiomunkát, pár biztos technikájú pasztelt s krétarajzot. Barát Mór impresszionista festő a szó nemesen vett értelmében, színei, felfogása, kompozicionális ereje és a képein azonnal szembeötlő merész és lendületes vonalrajzok azt mutatják, hogy itt egy komoly, megálapodott, tehetséges művész munkái előtt állunk. Egyszerű eszkö-

zökkel dolgozik, nem liaszolja az olcsó sikert, nem topreg megoldhatatlan problémákon és éppen ez a nagy leegyszerűsítés teszi értékesé válnait. Tájékepein főképpen a hangulatra törekszik. Szép és bocsos váznak az Őszi avar, Viharfelhők, Ott mentéről, Borus hangulat az Oltnál, a Vöröstoronyi szoros, Őszi hangulat, Kikötés a fenyőerdőből, a Holt-körös, ezenkívül egy pár nagyszerű ben karakterisztikus városrészlet. Minden tájképe szinte kisugározza, hogy a festő el tud és el akar mélyedni a természet szépségébe és bujaságába. Csak elismeréssel lehet írni szép akttanulmányairól, melyeknél a biztos rajz és a színerkeverés tudása a legfőbb értékek. Aktjaik majdnem minden kénén a plen airben festi, úgy, hogy a test minden frissége s szépsége különösen érvényesül. Vízparton, Fürdő utáni toalet, Pihenő, Akt babával, azonkívül az erős kompozícióra valló: Tükör előtt és Zene a legsikerültebb és legművésziőbb akttanulmányok. Pár biztos színezésű pasztelt is kiállít az olajképek között és ezek közül fel kell említeni az Öltözködők, Este, Reggel, Öltözködő modellek című képeket, mint sikerülteket és mint bizonyítékokat annak, hogy Barát Mór a színes krétával is ugyanolyan biztonsággal bánnak, mint az ecsettel. A bemutatkozó művész tetszett a közönségnek. (K. S.)

— Felhívás a magyar hadsereg tartalékos tisztjeihez. Az aradi állam biztonsági hivatal felhívja az Aradon tartózkodó magyar hadseregbeli tartalékos tisztjeit, akik miniszteri rendelet vagy engedély alapján tartózkodnak Románia területén, hogy három napon belül feltétlenül jelentkezzenek az állambiztonsági hivatal idegeneket ellenőrző ügyosztályánál, Zamfir komisszárnál.

TARCA

Az elözött királyné tragédiája.

Erzsébet királyné nővérének életéből.

(Bécs, január 31.) Hosszu, visszontagságos élet után, amelyben több szomorúságot ért meg, mint örömet, memóriában hunyva le szentét örök álomra Mária Zsófia Amália, Nánoly uasó királynéja, boldog emlékezetű Erzsébet magyar királyné testvére. Balcsillagzat alatt élt mind a két bajor hercegisasszony sorsa, akiknek élete virágos korbán, a legnagyobb remények között kezdődött a possenhofeni udvarban — de aztán sötét tragédiává változott. Erzsébet királyné életét korábban kioltotta az orgyilkos tör, testvére pedig sokáig túlélte őt, hogy még tovább szenvedjen, megtörve, elhagyatva s érezze Dante mondásának igazságát: Nincs nagyobb fájdalom, mint visszaemlékezni a boldog időkre a nyomorúságban... Messze fölöttön lársék voltak a possenhofeni hercegisasszonyok tündöklő szépségükről. A fejedelmi udvarok dallál versenyeztek Mária Zsófia kezét is, akat a Dél-ke-

radicsomkertjének, Nápolynak és Sziciliának örököse, a később II. Ferenc királyt kért feleségül. Mária Zsófia még nem is látta nőlegényül, amikor eljegyzése per procura Münchenben megtörtént. Az uralkodóházak és a diplomata-áll kívánatosnak tartották ezt az összeköttetést. Nem sokat kérdezték a hercegrőt, akar-e a felesége lenni a királyfinak? 1859. februárjában vasútra ültették és elindították új otthona felé. Bécsen át Triestbe utazott a szépséges menyasszony, ahol már várta a nápolyi fregatt.

A hajó kikötött Barban, a parton egy sugár ifjú terjesztette ki karját a menyasszony felé és amint az udvarmester megállapította, s szavakkal köszöntötte: — *Bonjour Marie!* (Jónapot Mária!)

Azután elvezették Nápolyba, ahol Lazarus király fogadta a menyét, majd a fiatal pár Caserta várába költözött, ahol az a sors várta Zsófiát, mint testvérét, Erzsébet császárnét és királynét Bécsben. Anyósa megmérgezte életét, de nemcsak neki, hanem az urának is. Mert Ferenc Lazarus király első házasságából született és mostoha anyja ké nem állhatta. Az etikett sokkal szigorúbb volt Nápolyban, mint a possenhofeni udvarban, ahol Miksa császár meglehetősen szabad le-

tet élt. A királyné botrányosnak tartotta menyé életmódját. Felháborodott, amikor az sajátkezűleg hajította négyes fogatát, mikor kedves newfoundlandi kutyáját beeresztezte az ebédlőbe, különösen megrögzött azon, amikor lefényképezette magát lóháton, angol lovaglóruhában. Ha a trónörökös nő meg nem szertü férjét, bizonyosan visszazúkkott volna hazájába, ahol leánykorában édes apjával üzte a zongorát a festői bajor hegyekben.

Azután meghalt Lazarus király és Mária Zsófiát Nápoly és Szicília királynéjává koronázták. Királyné korában mindent elkövetett, hogy befolyását jó krányban érvényesítse a királlyal szemben, ami nagyon szükséges volt, mert az uralkodóház nem volt országában valami nagyot népszerű. Egész Olaszországban forradalmi erők dolgoztak a föld alatt. Mindentől felemelkedett a szabadságharc zászlajá. A Bourbonok trónja ingadozott. A király és környéke mindent megtett, hogy a mozgalmat elnyomják, de ekkor vezkedett az 1860.-iki esztendő és Garibaldi bevomult hőveivel és a Bourbonok uralkodása romokba esett. A királyi párnak a legstingósebben menekülnie kellett Gaetába. Mindez csaknem meglepetés-szerűen hatott a királynéra, mert a környezete valóságos elzárta

antól, hogy a válságos helyzetet megismerje. Sejteltene sem volt arról, hogy rövidesen milyen vihar zúdul a dinasztiaára. És ezzel egyszerre vége szakadt minden jénynék és pompának, ami a fiatal asszonyt egy rövid ideig, majd nem csak egy esztendőig vette körül. Mária Zsófia lelkében merész elhatározás született, hogy veres erővel akarta védeni szék helyét, Gaetát, a forradalom hadserege előtt. A pápai udvar és az egész legitimista Európa gratulált ehhez az elhatározásához. Költők megénekelték és a „bajor sas” elnevezéssel ruházták fel. Svájci testőrök készek voltak életüket és vérüket ontani érte. Kalábrnai kálapot tett fejére, karcsu természet fehér köpenyegbe burkolta, úgy látogatta sorra a kaszármányakat, hogy vitézeit kellesse, de mába. Gaetából is menekülnie kellett, az egységes Olaszország győzött az egész vonalon.

A királyné és a férje, aki tehetetlen bánat nem volt egyéb, először Rómába futott, ahol IX. Pius pápa fogadta őket védelmébe. Ott is hősként ünnepeleék, a Piazza Francescába térdeltek, úgy csókolgatták a kezét. Megáldotta a pápa és ujjongva üdvözölték a liberalizmus ellenségét. A német hercegnők arany koszorút küldtek neki a párisi hölgyek pedig diszkardó Szászban Bécs nagynasszony

HOGYALL A LEJ?

1925 január 31-én 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.64 svájci frankot.
9.48 francia frankot.
37000 belföldi magyar koronát.
36600 osztrák koronát.

Zürichben 2.6750 frankot
Párisban 9.60 frankot
Budapestben 37,100 koronát
Newyorkban 52 centet

Megszűnt Magyarországon a rendőrségi jelentkezés.

Enyhítik a politikai gyanusok fel-
ügyeletét.

(Budapest, január 31.) A ma-
gyarországi kommun bukása után
léptették életbe Magyarországon
a rendőrségi jelentkezéseket. Min-
denkit, aki forradalmi szereplésé-
vel gyanuba került rendőrségi je-
lentkezéssel ellenőriztek. A jelent-
kezésre írték egyén este tíz óráig
reggel hat óráig nyilvános helyen
nem tartózkodhatott, gyűléseken
részt nem vehetett, telefonját és
levelezését ellenőrzés alá helyez-
ték. Hetenként egyszer, vagy
többször pedig jelentkeznie kellett
a toloncházban. Két évvel ezelőtt
még 3000 jelentkezésre kényszeri-
tett volt, az utóbbi időben a kö-
zönséges büntetésekkel együtt
csak nyolcszázan jelentkez-
tek a toloncházban. A belügymin-
iszter ma rendeletet adott ki,
amely szerint a szombati nappal
megszűnteti a jelentkezési kötele-
zettséget, a jelentkezési kötele-
zettség megszüntetése azonban

ezüst pajzsot nyújtott át az el-
űzött királynőnek. Lassan-lassan
kiábrándult a férjéből, beleszere-
tett egy fiatal belga tiszbe. El is
akart az urától válni, mikor pe-
dig ez a terve nem sikerült, Augs-
burg mellett kolostorba vonult,
azután pedig München mellett,
Riderstein várába telepedett le.
1863-ban mégis visszatért férjé-
hez, akivel ettől fogva híven meg-
osztotta a számkivetés sovány ke-
nyerét. Rövid ideig anyai örö-
mökben is része volt Mária Zsó-
fiának, leánya született, aki azon-
ban csakhamar meghalt, 1894-ben
az özvegyi fátvolt is felvette, fér-
je, II. Ferenc halálával. Az öz-
vegy ezután Párisban töltötte éle-
tét és mindig élt szívében a re-
mény, hogy egyszer még diadal-
masan térhet vissza országába. A
világháború fosztotta meg minden
reményétől és elűzte őt kedves
Párisból is. A német hercegnő-
nek nem volt ott maradása. Való-
sággal kegyelemkenyeren élt ro-
konainál Münchenben, sőt nélkül-
özéseket is szenvedett, mert a
német pénz elértéktelenedése foly-
tán vagyonát veszítette. De mond-
ják, hogy 83 éves korában is szép
öreg asszony volt, igazi fejedelmi
megjelenés. S míg csak örök
álomra le nem hunyta szemét,
mindig az volt a vágya:

— Csak még egy telet tölthet-
nék kedves Párisomban!

nem vonja maga után a rendőri
felügyelet alól való feloldást. A
belügyminiszteriumban azonban
úgy a vidéki, mint a fővárosi laj-

stromokat revízió alá veszik s
így rövidesen a rendőri felügyelet
többi következményei is meg-
szűnnek.

Kitoloncolták a konstantinápolyi patriarchát.

(Konstantinápoly, január 31.) Mint ismeretes a török kormány
kiutasította a keleti egyház konstantinápolyi patriárkáját. A kor-
mány kiutasító rendelkezésében arra hivatkozott, hogy a lausan-
nei békeszerződés szerint a nem török területen született görögö-
ket ki lehet utasítani. A kiutasítást ma végre is hajtották, a patri-
archát karhatalommal áttették a határon.

Románia nem tárgyal Oroszországgal.

A pénzügyminiszter cáfol. — Romania a területi in-
tegritásról soha nem fog vitát kezdeni.

(Bucuresti, január 31.) A Lupta
tegnapi számában a román—oros
tárgyalásokra vonatkozólag meg-
jelent távirat a politikai életben
nagy meglepetést keltett. Duca
külgyminiszter kijelentette, hogy
a hír légből kapott kofiolmány.

A Dimineata, párisi tudósítójá-
tól hasonló jelentést kapott az
állítólagos orosz-román tárgyalá-
sokról, mint aminőket a Lupta kö-

zött. Ugyilátszik, hogy az angol
sajtóban jelentek meg a tárgyalá-
sokra vonatkozó hírek. Bratianu
Vintila pénzügyminiszter az uj-
ságírók kérdésére kijelentette,
hogy ő távol áll ezektől a hírek-
től, a szovjetek semmiféle tárgya-
lások nem folytak és az erről meg-
jelent hírek nem felelnek meg a
valóságnak. Románia soha senki-
vel sem fog tárgyalást kezdeni
területi integritása felől.

Beszélgetés Arad legidősebb emberével

A 99 éves May Antal nézetei a multról és a jelen-
ről. — Az utolsó élő negyvennyolcas honvéd. — Aki
még emlékszik Kossuthra és Petőfire.

Mély megilletődés nélkül nem
lehet belépni May Antal régi ara-
di polgár lakásába. Azok a hal-
ványfényű kék szemek, amelyek
egy gyönyörű fehér fejből az em-
berre néznek, kilencvenkilenc ta-
vaszt láttak egymásután elvirá-
gozni: világrengető nagy tava-
szokat, háborus, véres, forradalmi,
históriás tavaszokat. May Antal
1826-ban született, amit néhai
Chorin Áron aradi főrabbi is bi-
zonyít, aki is cikornyás héber be-
tükkel beírta a nagy mátrikulába,
hogy 1826-ik esztendőben szüle-
tett Aradon May Antal. — Sze-
retném már elkezdni a diskur-
zust, de valahogy olyan nehezen
megy. Mit is lehetne kérdezni
egy ilyen patriárkától, akinek a
sors megadta azt a kegyet, hogy
generációkat éljen túl. Ugy ér-
zem, hogy éveinek a súlyával, ha
talmás multjával szinte megbé-
nitja a kíváncsiságot. Azonban
mindezen segít May Antal, a kilen-
venkilenc esztendő. Rám moso-
lyog, fiatalosan elébem jön, hely-
lyel kínál, magyarosan megrázza
a kezemet. És most egy kedves
üde hang mondja:

— Hát bizony, kissé megöre-
gédtem, nagyon eljárt az idő felet-
tem. Most kilencvenkilenc éves
vagyok. Sok mindenre emiék-
szem, sokat láttam és sokat vé-
gigéltem.

Mosolyogva mondja mindeze-
ket, mintha nem is nyomná töre-
keny vállát az a súlyos kilencven
kilenc. May Antalról érdemes
még megírni azt is, hogy kitünő-
en liall mindent, a beszédje értel-
mes, a mozdulatai egyáltalán
nem öregesek, nagyszerűen lát,
csak újságolvasáshoz kell szem-
üveg. — Most megint szól az ő

kedves üde hangján:

— 1848-ban én is felcsaptam
katonának. Elmentem Komárom-
ba Klapka generálshoz, aki elkül-
dött Ruppert ezredes urhoz és
besoroztak az 6. huszárezredbe.
Sok csatát végigverekeltem Klap-
ka hadtestében és egyszer három
ágyut elvettem az ellenségtől. Ez
ért soron kívül előléptettek had-
nagynak. Régen volt az igaz, de
ha kissé megerőltetem a memoriá-
mat, még most is emlékszem a
csatákra. Klapka, meg a többiek,
mind meghaltak, csak én marad-
tam még meg, túléltem valamenny
nyit. Ott voltam Komárom kapi-
tulációjánál is, én is kaptam men-
levelet és azzal szépen eljöttem
szülővárosomba: Aradra. Nem is
volt semmi bajom az osztrákkal.
Azóta szüntelenül dolgoztam.
Gazdatiszt voltam sokáig Szende
Béla volt honvédelmi miniszter-
nél, meg a gróf Nádasdnyál, a
Gyürky-uradalomban. Szerettek
is mindenütt.

Most sóhajt egyet, visszagon-
tol a szép falusi életre és össze-
hasonlítást tesz a városi kis szoba
négy fala és a szabad pusztá kö-
zött. Ahogy elnézem ezt a kissé
hosszú fejű a szép fehér sza-
kállal és a dus fehér hajjal, a rán-
cokkal barázdált arcot, önkente-
lenül is Dürer vagy Holbein egy-
egy csodás rajza ötlök a szemem-
be, mintha a drezdai galériából
kilépne egy ilyen szép fej és hir-
telen meglevenednék.

— Hogyan él most May ur,
mint telnek a napjai?

— Mondhatom nagyon rossz-

szul. Unatkozom. Nem tudok meg-
lenni munka nélkül, halálom a tét-
lenség. Szeretnék valami foglak-
kozást, de az unokám olyan szí-
goru, nem enged dolgozni. Pedig
még elbírnám a munkát. — Még
elmondja, hogy 1913-ban költö-
zött be Aradra, addig, tehát nyolc-
vanhétéves koráig dolgozott;
könyvelt egy nagy vállalatnál. A
mikor az iránt érdeklődöm, hogy
emlékszik-e Kossuthra és Petőfi-
re, felcsillan a szeme:

— Bizony emlékszem. Hallot-
tam Petőfit március 15-én Buda-
pesten, egészen meg voltunk ba-
bonázva mi fiatalok. Meg a Kos-
suthot is hányszor hallottam be-
szélni. Mind meghaltak, mind-
mind... csak én maradtam
meg.

Ugy elszomorodik egyszerre,
olyan rosszul esik neki, hogy a le-
gendás nagyok, akikkel együtt
küzdött a magyar igéért, már nin-
csenek itt. Kezd kissé kifáradni
May Antal, kezdi már nyomni a
vállát a kilencvenkilenc esztendő.
Megtudom még távozás előtt,
hogy mindennap elolvassa az uj-
ságot, érdeklik az események, a
világ nagy elváltozása, országok
eltolódása és megtudom azt is,
hogy azért mégis csak szebb volt
az a régi világ. Amikor az ajtó
becsukódik mögöttem, hirtelen az
az érzésem támad, hogy szétnyil-
lott a történelem könyve és most
megint becsukódott. Mert May
Antal, aki 1826-ban született Ara-
don és ezidőszert az utolsó
negyvennyolcas honvéd, az ő fe-
hér hajával, hosszú szakállával és
jóságos, szép kék szemével, ma-
ga a történelem... (k. s.)

Birói letétben

a gör. kat. palota lakbéréi.

(Saját tudósítónktól.) Mai szá-
munkban részletesen foglalkoz-
tunk azzal a harccal, amely az
aradi görög kat. palota haszonél-
vezete körül folyik és amelynek
bonyodalmaiba a lakók is beleke-
veredtek saját akaratukon kívül.
A lakók, megbeszélést tartottak,
melynek folyamán megállapodtak
abban, hogy a házbért egyik fél-
nek sem fizetik ki, hanem azt bi-
rói letétbe helyezik és onnan ve-
gye majd fel az, aki jogosult erre.
A megbeszélés eredményeképpen
kedden, ha addig nem jön létre a
megegyezés a peres felek között,
az összes lakók bírósági letétbe
helyezik a házbér összegeket. A
lakók egyébként értesítést kaptak
arról, hogy holnap, vasárnap meg-
érkezik dr. Antal Cornél a görög
katolikus káptalan lugoji üdvésze
és bemutatja a lugoji bíróság ite-
letét, amely szerint a palota az
egyház birtokába megy át. A tár-
gyalások még mindig folynak a
felek között s a közeli napokban
dől el, hogy létrejön-e közöttük
a megegyezés, vagy tovább folyik
a küzdelem a hatalmas bérpalota
haszonélvezetért.

Ma van a bankbál az aradi Központban.

Igmándi

kúrak otthon.

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van egy üveg SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűvíz, mert szük-
ség esetén reggelizés előtt felpohárral használva gyorsan és alaposan eltávolítja a fájdalom nélkül a gyomor-
ban és belekben rejtőzött csirját szeszmentesen komoly betegségek s elejét veszi ezáltal a bajt további fejlődésé-
nek a szervezetben.
Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.
Az „Igmándi” nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel.

SZÍNHÁZAI MŰVÉSZLET

Az aradi városi színház műsora: a következő: Vasárnap délután fél 3 órakor: János vitéz, operette; fél 6-kor: Kis muszkák, vígjáték; fél 9-kor: Nótás kapitány, operette. Hétfőn fél 3-kor: Három grácia operette; fél 6-kor: Nagyhercegnő és pincér, vígjáték; fél 9-kor Nótás kapitány, operette. Kedden: A tolvaj, színmű, Fekete Mihály felléptével. Szerdán: Pompadour. Horváth Mici vendégfelléptével.

Az aradi Thália kabaré műsora: Vasárnap: „Lujza nem akar“, „Itélet előtt“. Kedden: Várady Aladár és Beregi László felléptével színpadra kerül: Sabesz-este — Mauidl. — Szólók, magánszámok. — Kezdet 9 óra kor. — Jegylovétel Bauernél.

A „Cantarea Romaniei“ hangversenye az aradi Kulturpalotában. Zsuffolási megtelt az aradi Kulturpalota hatalmas hangversenytérme a ma este megtartott hangversenyen. A „Cantarea Romaniei“, ez a mintegy száz tagból álló vegyes énekkar erdélyi turnéjában Aradra is eljött, hogy művészetével gyönyörködtesse a közönséget. Saint-Saens, Mozart, Haydn, Frank Cézár, Bacsi, Beethoven, Loewe ismert kórusai szerepeltek a műsoron, a román szerzők közül Teodorosca, Muzicescu, Dima és Vidu gyönyörű népdaljaikat énekeltek. A kórus fejelemzett, szépen összetanult. Különösen kitűnőek a basszisták és a női szoprán. Botez: Marcell karmester izgatottan vezényelt, biztos kézzel fogta össze a hatalmas kórust. lendülettel és tudással dirigál. Az egyes számokat a Filharmonia zenekara szépen kísérte. A közönség hatalmas tapsal és elismeréssel jutalmazott minden énekesnőt és az ünnepélyből bőven kijutott a karmesternek és az énekkarnak. A nők színpompás román nemzeti öltözetben voltak és a szemnek kellemes látványt nyújtott a színpad és művészi népviselet. A hangverseny fényesen sikerült és a közönség egy jól sikerült és igazán művészi est emlékével távozott. Arad város vezetősége az énekkar tiszteletére ma este a hangverseny után a Vadászkert étteremben bankettet adott. (—)

Budapesti színházak műsora. Budapestre jelennek: A Vigszínház most következő heti műsorát is Paul Geralky nagysikerű vígjátéka, az *Leiszlakodalmom* dominálja. Az *Ezüstlakodalmom* a színház egyik legértékesebb produkciója. Varsányi Irén, Gombaszögi Frida és Kürti Úzsa állanak a nagyszerű együttes élén. — A *Renaissance* színház nagyszerű premierre készül: ifj. Gaál Mózes színdarabja, *Az idegen* kerül február 6-án, pénteken bemutatásra. Az *idegen*, a címszerepet, egy rejtélyes természeti erővel felruházott ausztráliai szigetlakó embert, aki Európába kerül, Somlay Artur játssza, akinek ez a szerep művészi pályáján újabb nagy áttörés. Eseménye lesz még a bemutatónak egy sokat ígérő fiatal színésznőnek, Holló Klárikának bemutatkozása a női főszerepben. A darab kiállításán külön esemény: Simon György János arisztokratikus dekorációja a darab exotikus hangulatát, páratlan izgalmas képi teltettségét erősen

Erős földrengés volt Magyarországon.

Budapestről táviratozzák: A földrengést jelző készülék 22 milliméteres, erős és 7 percig tartó földrengést jeleztek. A földrengés hatását Egerben is érezték, a város különböző részein gvakémények dőltek össze, a lazább falak megrepedtek, számos lakásban a falakon levő képek és a függőlámpák leszukadtak. A földrengés Budapesten is érezhető volt ma reggel 8 óra 5 perckor s a hatása a legerősebb a Rókus-kórház környékén s az Andrássy-úton volt.

Újabb pénzügyi botrány Németországban.

Megbukott a német extiszték bankja.

(Berlin, január 31.) A német közvéleményt újabb pénzügyi botrány foglalkoztatja. Mintegy tíz évvel ezelőtt alakult meg a Landespfandbrief Anstalt, amelynek Nehring titkos kormánytanácsos volt a vezérigazgatója. Az intézményt főképpen a régi nemesség tagjai közül kikerült volt tisztek pénzén létesítették, akiket most rendkívül érzékenyen érint, hogy az intézet anyagilag összeomlott. Nehring titkos tanácsos lemondása az első lépés, de természetesen a lemondással a botrány nem simul el, mert Nelring vitte bele olyan spekulációkba a porosz állam ügykörébe tartozó intézményt, amelyek súlyos rizikója előrelátható volt. Ma Németországban a telekspekuláció nem tartozik a jobb üzletek közé és mégis Nelring utasítására főképpen telekspekulációval és jelzálog kölcsönökkel foglalkoztak, sokszor nem is a legszolidabb alapon. A veszteségeket 5 millió aranymárkára becsülik.

A darab megkapóan érdekes és színpadon még ismeretlen embereket visz a deszkákra. Ezeket a nagyszabású szerepeket Táray, Harsányi, Maklár, Baló Elemér, Róth Marianne és Vértés játsszák. A Renaissance színház heti műsora különben a következő: hétfő délután: „Haláltánc“. Hétfő este: „Szerelmi“. Kedd: „Waterloo csata“. Szerdán: „Waterloo csata“. Csütörtök: „Az idegen“ főpróbája. Péntek: „Az idegen“ (először). Szombat: „Az idegen“. Vasárnap délután: „Asszonyáldozat“. Vasárnap este: „Az idegen“. — A *Fővárosi Operettszínházban* szenzációsan nagy sikerek közepette került bemutatásra pénteken este a pompázatos amerikai revü: „*Ilalló, Amerika!*“ Egyik színpadtechnikai szenzáció követi a másikat. Lemegy például hátul egy fekete bársony függöny, és abban a zene ütemeire sorba megjelennek az magyar és amerikai lányfejek. Van közöttük szőke, barna, arany-sárga, vörös, fekete és a színek minden árnyalata. Majd egy hatalmas szalmakazal a színen. Körülötte megint az a rendkívül látványos, ezúttal magyar parasztleányok stílizált kosztümjében, fejük fekete selyemkendővel bekötve. Adott jelre valamennyien roharnak fel a szalmakazalra, egyetlen mozdulattal felhajtják a szoknyájukat, mely belül finom fodrozott piros tülk. A kazal elkezd forogni velük, mint a körhinta és a leányok a misztikus világtájságban uszítára úgy hatnak, mint hatalmas pipacsok egy bokrértába kötve. Alig ocsodunk fel azonban ebből a meglepetésből, már a harmadik, a negyedik, a régi turnéros világról van szó és egy csomó leány, a legmagasabbak, mindegyik más és más színű selyemfelületben vonul végig a színpadon, mint egy divatkiállítás. Hatalmas turnéruhá. És miután énekeltek, táncoltak és most a turnéruhá énekeltek, táncoltak. Aztán megint rákapaszkodnak a hálógyék szalagjaira és vonulnak ki a színpadról. És még ezernyi trükk, amelyet természetesen sorozatos előadásokban ad a színház — előreláthatóan legalább egy esztendőig. — A *Király-színházban* a diadalmas Kálmánoperett, a „*Marica grófnő*“

tesen a lemondással a botrány nem simul el, mert Nelring vitte bele olyan spekulációkba a porosz állam ügykörébe tartozó intézményt, amelyek súlyos rizikója előrelátható volt. Ma Németországban a telekspekuláció nem tartozik a jobb üzletek közé és mégis Nelring utasítására főképpen telekspekulációval és jelzálog kölcsönökkel foglalkoztak, sokszor nem is a legszolidabb alapon. A veszteségeket 5 millió aranymárkára becsülik.

a jövő héten is folytatja páratlan sikeres pályafutását. Török Béla tisztartó szerepét Király Ernő vette át, akinek szerda esti bemutatkozását táblás ház közönsége tapsolta végig. Vele együtt minden este a bemutatott nagyszerű együttese: Lábass Juci, Várady Ilona, Pálmay Ilka, Rátkai, Latabár, Szirmai, Raskó, Vendrey lépnek fel. Most és jövő vasárnap délután az 50-edik jubileumát ünneplő Zerkovitz-operett, az „*Arvácska*“, hétfőn délután Környey Béla felléptével „*Három a kislány*“ kerül színpadra. — A *Magyar Színház* műsorát Fazekas Imre hatalmas sikeres „*Altona*“ című drámája dominálja. A kitűnő darab hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és jövő vasárnap este kerül színpadra, mindannyiszor P. Márkus Emília, Bajor Gizzi, Csontos Gyula felléptével. Szerdán és szombaton Drégely Gábor és Lipthai Imre mulatságos komédiáját, „*A vörös ember*“ adják M. Makay Margit, Törzs Jenő, T. Forrai Rózi és Z. Molnár László felléptével, hétfőn délután „*A kis lord*“-ot, jövő vasárnap délután a „*Sasfűt*“-ot adják. — A *Belvárosi Színház* jövő hete a legnagyobb sikerű darabjait váltakozva hozza. Hétfőn, szerdán, pénteken és jövő vasárnap este Lakatos László „*Fej vagy irás*“ című kitűnő pesti komédiája, kedden, csütörtökön és szombaton a nagyszerű Ganderavígjáték „*Ki babája vagyok én*“ Tilkos Ilona, Törzs Jenő, Kertész Dezső, Mészáros Gizsa, Tarnay Ernő, Rubinyi, Gárdonyi, Hahnel Aranka felléptével. Most és jövő vasárnap délután Szenes Béla 50-edik előadásához közeledő „*Az olasz asszony*“ című vígjátéka, hétfőn délután pedig Bus Fekete László „*Mihályiné két lánya*“ című bohózatát adják T. Forrai Rózi felléptével. — A „*Postás Katika*“ 50-dik előadása, „*Sulamit*“ bemutatója a *Blaha Lujza színházban* Zerkovitz Béla nagyhatású operettjének hétfőn, február 2-án lesz az 50-edik előadása. A darabot kedden, szerdán, csütörtökön megismétlik, mindannyiszor Homfay Hanna, So mogyi Nusi, Boross Géza, Gózon Gyula, Rozsnyai Ilona felléptével. Pénteken mutatja be a színház ragyogó új díszletek és teljesen új kosztümökkel a „*Sulamit*“ cí-

mű, más színpadokon már nagy sikerrel adott zsidó daljátékot, a címszerepet Pally Matild, a ml. kir. Operaház tagja mint vendég játssza, a darab többi főszerepét Nádor Jenő, Harmath Hilda, Boross Géza játsszák. A táncokat R. Sempál Olga növendékei és Mirkovszky Mária adják elő. A darabot Tihanyi Vilmos, a Király-színház főrendezője rendezte és látványosságban is a legérdekesebbet nyújtja. A daljáték minden este színpadon kerül. — Most vasárnap délután a „*Fügefalevél*“, hétfőn és jövő vasárnap délután pedig a „*Postás Katika*“ kerül színpadra. **Ünnepi előadások.** Vasárnap és hétfőn három-három előadást tart a színház. Vasárnap fél 3-kor a János vitéz megy, Szücs Lacival a címszerepben és Zilány Irénnel Iluska szerepében. Fél 6-kor a Kis muszkák vígjátékláger van műsoron Fekete Mihály felléptével. Mind a két este a Nótás kapitányt játssza a színház Lengyel Irénnel, Zilány Irénnel, Szücs Lacival, Misogával, Kassayval. Hétfőn délután fél 3-kor a Három gráciát adja a színház, fél 6-kor pedig a Nagyhercegnő és pincért Fekete Irénnel.

Tolvaj. Bernstein színpadi remekét a Tolvajt, kedden adja elő a színház prózai személyzete. A főszerepekben Fekete Mihállyal, Fekete Irénnel, Harmath Jolánával, Kassay Károlyval, Mészáros Bélával és Soos Jenővel.

Horváth Mici Aradon. Az aradi színháznak szerdától kezdve vendége lesz, Horváth Mici, az elmúlt színiidény kiváló primadonnája fog vendégszerepelni és pedig első este a Pompadourban, amelynek címszerepét játssza.

Fügefalevél. Ennek a pikáns francia cseretnek február 8-án, vasárnap, fél 6-kor lesz a premiere, mert este román előadás lesz.

Az aradi Kölcsey Egyesület szavaló-estje Tessitori Nórával vasárnap este fél 9 órakor kezdődik a Kulturpalota nagytermében. Az elnökség ezúttal közli a t. tagokkal, hogy az estélyre a tagsági jegy felmutatása mellett lehet belépni. Nem tagok, kik az egyesület tagjai sorába óhajtanak lépni, (tagsági díj évi 24 lej) azt előadás előtt a pénztárszobában megtehetik.

Uj Genius. Arad kulturális életének eseménye az „Uj Genius“ megjelenése, amely folytatása a néhány hónappal ezelőtt megszünt „Genius“ nak. Az új lap melő utóda a nagyszerű és nívós irodalmi folyóiratnak, s kiállításában, tartalmában és szellemében a legmagasabb színvonalat képviseli. Az új lap legkiemelkedőbb része Franyó Zoltán 25 versfordítása, amelyekben a keleti irodalom legszébb alkotásait adja művészi magyar tolmácsolásban. Balázs Béla nagyszerű regényének az „Isten tengerén“ nek a folytatását is közli, Mécs László, Márai Sándor, Baktay Ervin, Komlós Aladár írásai és számos más vers, tanulmány és prózai alkotás teszik teljessé ezt a lapot, a melyet Franyó Zoltán állított össze kiváló érzéssel és ízléssel. Tibor Ernő több színnyomású interőrje a modern grafika gyönyörű terméke. Tibor képe mint művészi alkotás is a legszebb és legértékesebb képek közé tartozik. Az „Uj Genius“ első száma a legszebb kilátásokkal indul útjára.

Papíráruk és írószerek
Sándor hírlaprodában, Arad, 10181

A pécskai erdőszoron...

Amikor még vidáman szólt a puska. — Régi emlékek régi vadászatról.

Amikor hajdanán a csáki vadászterületet a kormány „rezervált vadászterületé” avaria, azok akik éveken át élvezték a csáki vadászatról minden kellemességét, nagyon elkeseredtek. Az erdő „rezerválásával” a vadászatok elmaradtak. Különösen nagy volt az elkeseredés abban a kis társaságban, amely Sváb Sándor főerdész trüszaságát képezte és amely Sváb hajlékát akkor is felkereste, ha történetesen nem is volt szó vadászatról. E sorok írója annak idején éppen Buziáson tartózkodott, amikor arról értesült, hogy a közalapítványi birtokokhoz tartozó szemlái erdő vadászati jogának árverését a csáki főerdőhivatalnál tartják meg és az erdőt bebedadják. Az árverési feltételek megszerzése után e sorok írója megtudta, hogy ez a terület a Pécska mellett levő kocsstári, úgynevezett „Gedus” erdőrésszel szomszédos és tele van őzvel, fácánnal, rókaival és nyulakkal. Senkinek sem szóltam és beadtam ajánlatomat. Egy kis protokollal meg is kaptam 10 esztendőre a területet. Nemsokára megjelent nálam az erdőbirtokot kezelő főerdész, s miután tudta, hogy ahányésszükkel rokonságban vagyok, a legnagyobb előzékenységgel ígérte meg, hogy ezt a területet erdővel még jobban fogja őrzötni ezután és hogy a „Gedus” erdőnél levő erdei lakot — miután ő falusi házból lakik — rendelkezésemre bocsátja. Meg is alapítottuk kőmennetelen nappal, hogy a területet megtekintsem.

A Gedus-erdő.

Szóltam Simon Jenőnek és vasárnap korán reggel kocsimom kimentünk a Gedusba, ahol már várt ránk a főerdész. Az egész terület nem volt nagyobb 900 katasztrális holdnál és ez is három részből állott. Az egész vadászterület a Maros árterületében feküdt, a folyó jobbpartján, amely részben vastagabb szőlőerdőből, részben új ültetési fiatalos, sűrű bozótos részekből és fűzesekből állott. A gedusi erdőben lak a magas parton, egy L alakú épülethöz állott, amelyben konyha, három nagy parkás kemencékkel ellátott szoba és istálló volt, az épület előtt pedig egy faoszlopokon nyugvó széles folyosó volt. A terület mindkettőnknek nagyon meglepett. Fél volt szépen táblára osztva, szép széles utai voltak és nyomban el is határoztuk, hogy január tizenötödikére szűkebb-körü vadászatot rendezünk. Három kocsi: Svóbnak, Faragónak a kocsijain és az én kocsimom indultunk el egy vasárnap reggel a gedusi erdő felé, ahova fél 9-kor érkezünk meg és ahol a főerdész már várt ránk a hajlékával.

Kéjlek az erdőn.

Rövid reggelizés után megkezdődött a vadászat, amely nem remélt nagyon szép eredménnyel végződött és barátaink a legna-

gyobb meglepéssel távoztak. Különösen nagy volt Svób Sándor főerdész öröme, hogy erdőben vadászhattunk és van erdei vadászterületünk. Ez alkalommal 6 darab őz, 1 róka, több fácán és százon felüli számban került területekre nyul. Még ugyanennek a napnak az estéjén elindultunk kocsikkal Arad felé a zsákmányunkkal. Ugyanennek az évek novemberében és decemberében, a téli időjárás beállásával vették kezdetüket az igezi szép és nagy vadászatok. Elsősorban arra fektettünk gondot, hogy az erdői lakot megfelelő módon berendezzük. A konyhától balra levő nagyszoba lett az ebédlőnk, amelyben egy 4 méter hosszú asztal, két hosszú pad és a falakon fogások voltak. A konyhától jobbra levő két szoba, amelyekben különben bubos kemencék is voltak, lett a hálószobánk. Ezekben tíz darab szalmazsákot helyeztünk el, amelyeket illatos szénával töltöttünk meg. A szalmazsákok végébe pedig egy hosszú padot helyeztünk. Fél volt a ruhátár. Beszereztünk 12 személyre való evőeszközt, tányérokat, csajkákat, poharakat és még mosdónyekkel is elláttuk magunkat. Voltak azonban tarka asztalterítők és szalvétáink is

ezeket egy bezáráható fiókos szekrényben helyeztük el.

Kétnapos vadászat.

Ha az egész területen akartunk vadászni, akkor kétnapos vadászatot rendeztünk és akkor két napot kellett kinn töltenünk. Kétnapi életemmel láttuk el magunkat, amelyet legmentesen elzárható 8-10 literes fazekakban vittünk ki és ezekben székely gulyás, paprikás vagy töltött káposzta volt. Rendesen vasárnap és hétfőn vagy ha kétfős ünnepünk volt, akkor ilyenkor artottuk meg vadászatomkat. Kocsisomat egy fuvat már szombaton délelőtt előre küldtem, aki a vadászok podgyozott, a két napra való élelmet és a borokat vitte ki egy súlyosan megrakott szekéren. Mi azonban még ugyanennek a napnak a délutánján vonattal mentünk ki Pécskára, ahol már vártak ránk az előre megrendelt kocsik és ezekkel mentünk ki az erdői lakba. Betanított kocsisom a fuval, — aki a vadászokat szolgáltatta ki, — a megtöltött szalmazsákokat helyezte el a hálószobákban, a szobákat beíratotta és így már meleg szobák vártak ránk. Két estét töltöttünk ilyenkor az erdői lakban. Szombaton este mentünk ki és vasárnap vadásztunk meg a távolabbi részt, a „Pobara”-t és onnan visszatérve, hétfőn vadásztunk meg a „Gedus”-t és még aznap este térünk haza otthonunkba. (Góma.)

A forrongó vulkán országában.

Kiküldött munkatársunk Rómában.

A fascismus terjeszkedése a külföldön.

A fascista párt erősödése. — Terjed a fascismus a külföldön. — Fascista szervezet Budapesten. — Hol van hivatalos fascista központ Romániában?

Róma, január havában.

Külföldi lapokban, különösen az utóbbi hetekben gyakran olvashattuk, hogy lehanyatlott már az olasz fascista napja, hogy a párt ereje megtört és hogy Mussolinit maga a király szólította fel a lemondásra. Berlihi híradások már arról is tudtak, hogy olasz forradalmárok meggyilkolták Mussolinit. S amennyire valótlan volt ez az utolsó hír, éppen olyan megbízhatatlan a többi is.

Három hete bolyongok Olaszországban. Triest, Bologna, Firenze, Róma, Nápoly, Palermo voltak főbb állomásai eddigi itáliai bumliázásomnak s mindenfelé nemcsak a hivatalos körökkel kerestem az érintkezést. Sőt. Régi szokásom, hogy vasuton és hajón, villanyoson és autóban sofőrrel, kalauzzal, matrózzal és kapitánnyal álljak szóba, náluk érdeklődjem, az ő véleményüket hallgassam. A hentes a mellékucában, az öreg olasz Trapuban ők mondják el nekem minden bánatukat és örömeiket, minden vágyódásukat és keservüket. Ők a tisztviselők. De nem a legfőbbek. Azok mindig, illetve legtöbbször kormánypartiak. Hiszen ha nem azok... akkor nem ülnek a díszes állásban.

És megállapíthatom, hogy a fascizmus ereje nemcsak, hogy nem apad, de állandóan növekszik. A fas-

cista „reakció” napról-napra új erőre kap. Új lapok hirdetik a párt erősését, új egyesülések tömörítik Mussolini híveit újabb és újabb szervezetekbe, melyek mind igen ügyesen és összefüggően kapcsolódnak egymásba.

Hogy egész Olaszországot behálózta a fascizmus, ez közudomásu. Nagyszerű a szervezetük, szinte megdönthetetlen. De épp oly pompásan működik külföldi propaganda osztályuk a „Segretaria generale dei Fasci Italiani all'Estero”, melynek központi irodája a Via Agortius Depretis 86 száma alatt van.

A külföldi fascista szervezetek nemcsak az olasz nép roppant elterjedtségét mutatják külföldön, de érdekes megállapításokat nyújt az egyes nemzetek mentalitására a fascizmus tanai illetőleg. A legtöbb fiók Északamerikában, még pedig 53 helyen működik. Newyork, Boston, Philadelphia, Washington, Milwaukee, Chicago, Sacramento és San Francisco főbb erősségei a fascizmusnak.

Délamerikában is ott találni a párt szervezeteket Rio de Janeróban, San Salvadorban, Venezuelában, Buenos Ayresban, Chilében: Valparaiso, Mignayban: Menterideo a szervezet központja.

Párisban 5, Equadorban 3 és Ko-

lumbiában 2 helyen van fascista szervezet.

Shanghai, Tretsin, Jerusalemban, Alexandria, Konstantinápoly, Batáviában és Mandzsuriában 1-1 város hivatalosan nyilvántartott fascista-székhelyek. Tripolisban, Egyiptomban, Alexandriában, Kairóban, majd Jaffában, Beiruthban és Cyprus szigetén találni fascista tömörülést. Madrid, Barcelona és Vigo Spanyolországban, London, Edinburgh, Dublin és még más 8 város Angolországban, Berlin, Hamburg, Frankfurt, Varsó, Krakkó, Páris, Lyon fascista szervezetei hirdetik Mussolini hatalmát.

Marokkóban: Casablanca, Algírban: Oran, Svédországban: Stockholm bir fascista szervezettel.

Budapesten is van külön fascista párt, mely Bulgáriában, Varna, Sofia és Philippopol városokban működik, szintúgy Görögország több városában is. Afrikában a Somali földön és Angol-Kelet-Afrikában vannak fascisták, viszont nincsenek: Dániában, Norvégiában, Island szigeten, Finnországban, az Oroszszovjet és az ujonnan alakult ottani köztársaságokban, valamint Jugoszláviában, de Romániában (Tergovertz, Ternovan, Cluj, Jassy, Braila, Constantza és Ploesti bir hivatalosan fascista szervezetekkel).

Saját hivatalos lapjuk van, az „I Fasci Italiani all'Estero”, mely hetenként jelenik meg igen érdekes s a mellett hatásos propagandátartalommal.

Ez a hatalmas szervezet megdönteni, melynek jelenleg s előrelátólag még hosszú ideig az államhatalom is hatékony támogatást nyújt, nem lesz könnyű. Parlamentáris módon nincs rá kérés és forradalom után na kizárt dolog. Maga az olasz nép is irítozik a forradalomtól s a szocialisták, a szindikalisták nem vehetik fel a harcot sem a feketégekkel, sem az állammal.

Ma pedig a feketeinges joggal mondhatja: az állam én vagyok!

Bugél Jenő

Nachum Szokolow Bécsben.

A cionista vezér Romániáról, a királyról és utjának eredményéről.

(Bécs, január 31.) Nachum Szokolov romániai utjáról Bécsbe érkezett. Ma délelőtt fogadta az újságírókat, akiknek nyilatkozott romániai utjáról. Elsősorban a román kormányt dicsérte, amely jóakaratu magatartást tanúsított a cionista mozgalommal szemben. A királlyal, a trónörökösrel és Duca külügyminiszterrel folytatott tárgyalásai alkalmával, bizonyosságot szerzett arról, hogy Románia, mint a Népszövetség tagja, támogatni fogja a népszövetség protektorátusa alatt álló cionista mozgalmat. Szokolov külön kiemelte a cluji és oradeamarei hatóságok előzékenységét, amellyel az ostromál lapot dacára lehetővé tették előadásának megtartását.

— Vérszegénység, sápadtság, bőrkütiések és furunkulusok esetén a rég bevált FERENC JÓZSEF keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését.

Házakra kölcsönöket azonnal folyósíttat Herzog Sándor irodája, Arad, Str. Brațianu (Weitzer ucca) 17. Rudolf Mossegó

HIREK

A mayerlingi tragédia harminchatodik évfordulója.

Az idők mohátsa egyre vastagabban rétegeződik rá a mayerlingi szerelmi tragédia emlékeire, de az esemény köré fonódott titokzatosság gondoskodott róla, hogy a feledés sötétége ne fedje el teljesen a boldogtalan Radolf trónörökös és a szerelmes Vicsenta Mária szerencsétlenségének regényét. Pénteken volt harminchat éve, hogy a világraszóló dráma hátré igazolmba hozta a kétségbeesés monarchia lakosságát és a magyar trónörökös váratlan halála megrendítette a volt osztrák-magyar monarchia politikai, katonai és társadalmi körét. A tragédia 1889. január 30-án következett be Radolf mayerlingi kastélyában. Számos kísérlet történt annak kiderítésére, hogy a szerelmesek utolsó találkozásakor milyen körülmények kísérték a véres eseményt, azonban a titokra eddig senki sem tudott teljes világosságot vetíteni. A bizonyítékok, feljegyzések, emlékezések, levelek aünak valamilyen mozaikot a dráma körül, de a valóság mindörökké ismeretlen marad, mert a szerelmesek taruk nélkül végezték önmagukkal.

LAPUNK legközelebbi száma a hétfői ünnep miatt szerdán jelenik meg.

Hétfőn nem lesz munkaszünet. A rendőrprefektúra közli, hogy a hétfői egyházi ünnep alkalmával az üzletek nyitva tarthatók, gyárak, vállalatok dolgozhatnak, csupán a közhivatalok tartanak munkaszünetet.

Zarándokut Rómába. A timisoarai plébániai hivatal felhívja azokat, akik a szentévi zarándokuton részt venni óhajtanak, legkésőbb február 10-ig jelentkezzenek a plébániai hivatalnál. A bejelentésnél 2000 lej kell költség-előlegül lefizetni.

Nyugdíjas-küldöttség az Acsev el. Az aradi Acsev nyugdíjasok küldöttsége holnap, vasárnap, délelőtt fél tizenegy órakor megjelenik az Acsev-palota tanácstermében, ahol az Acsev igazgatósága fogadja a küldöttséget. A nyugdíjasok vezetője előadja a sérélméiket és kéri az igazgatóságot, hogy a mai viszonyokhoz arányitva emelje fel a nyugdíjakat. A nyugdíjasok vezetősége felhívja az érdekelteket, hogy a kitűzött időben pontosan jelenjenek meg az Acsev tanácstermében.

A timisoara-gyárvárosi plébánia pályázói. A megüresedett temesvári gyárvárosi plébánosi állásra kiírt pályázat határideje ma járt le, ezideig Csiky Agost (Stajerlak), Lengyel István (Osákova), Lobmayer Nándor (Buziás), Petkovics Emil (Nagyszentmiklós), Rech K. Géza (Resica), Scheibert Ferenc (Ujfalú), Schulz István (Ujbessenyo) jelkészek nyújtották be pályázatukat. A döntést az apostoli kormányzó hozza meg — hír szerint — igen rövid időn belül.

Lefoglalták az aradi Luvral-cég üzleti könyveit. Az aradi ügyészség rendelkezése a rendőrség ma délután házkutatást tartott a Luvral-cég letartóztatott főnökének lakásán és lefoglalta az ott talált üzleti könyveket és levelezéseket. A lefoglalt dokumentumokat a rendőrség átküldte az ügyészségre.

Radics ártatlannak vallja magát

A horvát vezérek internálása ügyében a hétszemélyes tábla dönt.

(Zágráb, január 31.) Emlékeztetés, hogy a Radics-féle horvát köztársasági párt szabadlábra helyezett vezetőit, amikor a fogház kapuján kiléptek, a rendőrség ismét letartóztatta és internálta őket. Az intézkedés ellen dr. Trumbics volt miniszter, Radicsék védője felebezést nyújtott be a bírósághoz, amely mai tárgyalásán hatásköri összeütközést állapított meg. A bíróság határozata értelmében az ügyet a hét személyes táblához terjesztik fel. Radics Istvánt, a párt még fogságban levő vezérét naponként kétszer halogatja ki a vizsgálóbíró.

— Eljegyzések. Oszter Lujzika Santana, Loosz János Siria (Világos) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Mészáros Mariska és Furák János jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Roth Margit Brád, Gaal József Arad jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Franciaország új washingtoni követe. Washingtonból jelentik: Dalschner Franciaország új amerikai követe tegnap nyújtotta át akkreditáló levelét Coolidge elnöknek. Az ünnep alkalmával számos barátságos nyilatkozat hangzott el.

— Székely Albert bankigazgató temetése. Ma délelőtt 11 órakor temették el nagy részvét mellett Székely Albert aradi bankigazgatót. A temetésen a számos rokon és ismerősön kívül az összes aradi pénzintézetek vezérigazgatói is megjelentek. A Közgazdasági Bank, amelynek az elhunyt vezérigazgatója volt, teljes tisztviselőkarával vonult ki a temetésen. Számos koszoru borította el a koporsót és a szertartások végeztével megindult a gyászmenet az aradi felső temető felé, ahol ideiglenes nyugalomra helyezték Székely Albert holttestét. Az elhunyt bankigazgató holttemetét ugyanis rövidesen Magyarországra szállítják, ott helyezik örök nyugalomra. Ezért Székely Albert a tragikusan elhunyt aradi bankigazgató holttestét, a családot felkérésére az éjszaka behalzsamozta dr. Cucu főorvos. A műtét csaknem az egész éjszakát igénybe vette és a balzsamozás után a holttestet órcokoporsóba zárták és legmenteseen leöltözték.

— Börtönreítelt gyújtogató. Érdekes törvényszéki tárgyalás volt ma Temesváron. Miculescu Mózes csebzai gazda gyújtogató vádjával állott a bíróság előtt, mert 1924 augusztus 10-én éjjel felgyújtotta Trenta György ottani parasztgazda természetét. Miculescu azzal védekezett, hogy Mustetiu Mircea és Bocea Aurel parasztgazdák felbujtására követte el a gyújtogatást. Erre nézve ki hallgatták a két gazdát, akik a csendőrségen beismerték ezt, azonban ma a bíróság előtt tagadták, hogy ők bujtogatták volna fel Miculescut. A bíróság a vádlottat hatévi börtönbüntetésre és 190.000 lej kártérítésre ítélte, a két parasztgazdát ellenben felmentette.

— Öngyilkos gazdálkodó. Tegnap délután Barát és Torontálkeresztes temesmegyei községek között Dragariti Milutin sebeszentmártoni

parasztagazdát a vonat elütötte. — A vizsgálat megállapította, hogy a gazda öngyilkossági szándékból vetette magát a vonat elé.

— Temetés. Nagy részvét mellett temették el tegnap délután három órakor özvegy Wokrzál Vilmosné született kiskamoni Szalay Máriát. A Piata Radulescu (Bocskai) tér 5. száma gyászházban megtartott gyászszerartás után az ellunytat a felső temetőben helyezték örök nyugalomra.

— A pankotai vasúti szerencsétlenség bünöse. Megirtuk, hogy a pankotai csendőrség letartóztatta Bogár György váltóöröt, akinek hanyagsága idézte elő a pankotai vasúti szerencsétlenséget. Az aradi törvényszék a törvényben előírt gyorsított eljárás alapján mára tüzte ki a tárgyalást. Az ítéletet azonban még nem hozták meg, hanem elrendelték, hogy a fegyelmi iratokat is bocsássák a törvényszék rendelkezésére.

— Kasszafurók működnek Timisoaran (Temesváron.) Rasztig István aradi detektív csoportvezető ma hivatalos ügyben Temesváron tartózkodott, ahol a rendőrségen tudomásra adták, hogy az utóbbi napokban öt kasszafurás történt a városban és a betörők több százezer lejt loptak el. A kasszafurók a legmodernebb technikai eszközökkel vannak felszerelve és a kasszákon igen rövid idő alatt és teljesen zajtalanul olyan rést nyitnak, hogy kényelmesen kiszedhetik a pénzkészletet. Ugy a temesvári, mint az aradi rendőrség figyelmezteti a vállalkozókat, vagy magánosokat, akik kasszával rendelkeznek, hogy lehetőleg pénzkészletüket estőnként vegyék ki a pénzszekrényből, hogy az esetleges betöréseknél nagyobb károsodást ne szenvedjenek.

— Bírói ítélet, amely a vádlót itéli el. Budapestről jelentik: Dr. Vámbéry Rusztem ügyvéd és volt egyetemi tanár becsületsértésért feljelentést tett dr. Tóthi László a Nemzeti Újság szerkesztője ellen, mert amikor az ugynevezett októberták vacsoráján ismeretes beszédét elmondotta, másnapja nevezett lapban becsületsértő cikk jelent meg ellene. A törvényszék ma tárgyalta a pert, amelyen Vámbéry helyettes képviselője, dr. Szőke Sándor ügyvéd jelent meg, aki követelte a vádlott megbüntetését. Dr. Tóthi védője nem találta indokoltnak a vádló nagy önértékét, mert aki az ország önkormányzatának napját jubileum-má ünnepli, az megérdemli, hogy róla ilyen hangon beszéljenek. Ki-

jelentette, hogy védenca nem sértette Vámbéryt egyéni becsületében, de cselekményét nemzetgyaláznak tartotta. A bíróság a vádlottat bünösnek mördotta ki a becsületsértés vétségében, de felmentl, mert a sértett botrányos politikai működése minden jóérzésű magyar embert felháborított és ezért bünvádi eljárás is indult meg ellene. Az ítélet ellen a sértett és a vádlott felebezett.

— A tömeggyilkos öngyilkos kísérlete. Budapestről táviratozzák: A rákósszentmihályi családirtás miatt kálálraitelt Molnár-Tóthi József ma a gyűjtőfogházban tollat és tintát kért azzal, hogy a feleségének levelet akar írni. Mikor egyedül maradt, a tintás üveget széjjeltörte és az üvegei felvágta a balkarján az ereket. Az azonnal előhívott fogházorvos, elállította a vérzést és kijelentette, hogy Molnár-Tóthi József sérülései jelentéktelenek.

— Telmányi Emil aradi hangversenyére előjegyzett jegyek csak kedden délig lesznek fentartva. Attól kezdve az előjegyzésre való tekintet nélkül árusítatnak ki a még meglevő jegyek a Sándor-hirlapirodában.

— Uj ügyvéd. Pausesti Miklós az aradi törvényszék ügyésze — mint ismeretes — lemondott állásáról és felvettette magát az aradi ügyvédi kamara tagjainak sorába. Az új ügyvéd Aradon, Horia (Széchenyi ucca) 13. szám alatt nyitott irodát.

— Irodai cikke Kerpelnél Arad. — AMTE rendes évi közgyűlése ma délután 3 órakor az aradi városháza emeleti tanácstermében, melyre a tagokat ezuton hívja meg az elnökség.

Könyvtárakat 16 árban vesz Kerpel. — Orvosi hír. Dr. Cosma Demeter, az aradi Munkásbiztosító pénztár főorvosa, több hónapi külföldi tanulmányutra utazott.

— Napközi Gyermekotthonos javára miniszteri engedéllyel, hatóságilag lebélyegzett irakkal gyűjt f. hó 1-től 18-ig a Növédelmi Hivatal és ez uton is kéri a közönséget, legyen nagylelkűségével segítségére a gyermeknyomor enyhítésében.

— Meghívás. Az aradi polgári jótékony egyesület f. é. február hó 2-án, hétfőn, délelőtt 10 órakor az ipartestület kistermében rendes közgyűlést tartja, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— Magda, a bestiális mindeas. A nő mint bestia, A gyilkos cigareta és a virág, A csodapók (Karinthy), A veréb meg a király, Most harmadéve halt meg az apám. Szentációs hírek s. b. című érdekes cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

Jön! Jön!
BELLA DONNA
POLA NEGRIVEL.

Február 3-án
MEGNYILTA
E. Szentgyörgyi
női és férfi divatruháza
Aradon, az új Neamán-útszán.
Állandóan raktáron: legfinomabb
férfi és női szövetek, selyem-
árak, asztalmenték, chifonok,
vásznak és rövidárak. 586

— Ha férfitájak szükségleteit ol-
son és jól akarja beszerezni, keresse
el Mancit, Arad, Str. Metianu.

— A perzsaszőnyeg és gobelin-
szövésnek egy nálunk újszerű szak-
mészete alakult meg, mely neme-
teljává tette, hogy a hazai perzsasző-
nyegszövés színvonalát lehetőleg emelje.
E célból a Manus Szőnyegszövőtelep
Conop (Jud. Arad) vezetősége mű-
helyeknek, de különösen otthon dol-
gozóknak, kik mellékeresetként vagy
mint hölgyeink oly nagy része saját
maguknak és keletgyűjűkben készi-
tik igazán kevés kiadással a kincse-
ket érő szőnyegeket, készséggel szol-
gál tanáccsal és tettel. A legjutányo-
sabb áron küldi eredeti típusú töké-
letes, szövészeket, villát, ollót, stb.,
értékes antik szőnyegeket rajzmintáit
és valódi perzsa színekre festett,
szakértelemmel összeállított legjobb
fonalakat, mivel ezek minden sző-
nyeg értékének legjobb feltételei. —
Megrendelés levélileg, közlendő a
melyek mindig utána kaphatók. Az
melyek mindig utána kaphatók. Az
ismert szőnyegkönyvek legtöbb raj-
zát is raktáron tartják.

Armaximálás — áremelés.

Megdrágnit Aradon a bus. — Fel-
emelték a bérkocsidíjakat.

(Saját tudósítónktól.) Arad vá-
ros armaximáló bizottsága ma
délelőtt ülést tartott, amelyen
részt vettek a vendéglősök és ká-
véháztulajdonosok, bérkocsisok,
pékek és hentesek megbízottai is.
Az ülésen a rendőrség részéről
Liceanu rendőrszektör jelent
meg és az elnöki ütszést dr.
Angel István polgármester töltötte
be. A maximáló ülés általában az
áremelés jegyében folyt le, amelyen
nyilván a bizottság magáévá tette
a megjelent érdekeltek indokait,
hogy a jelenleg megállapított árak
mellett lehetetlen a fogyasztók
rendelkezésére állani. Először a
bérkocsitulajdonosok kérését tár-
gyalták, akik nagyobbarányu ta-
riifaemelést kértek a bizottságtól.
Hosszas vita után elfatározták,
hogy a jelenlegi tarifát általában
öt lejjel felemelik. Eszerint a bel-
városból az állomásra egy ut husz
lej helyett huszonöt lejbe kerül
és a belvárosban egy ut 15 lej he-
lyett 20. A hentesek és mészáro-
sok megbízottai is áremelést kér-
tek a bizottságtól és kérésüket
azzal indokolták, hogy a jelenlegi
árak mellett kénytelenek a borju
és sertésvágást beszüntetni. A
bizottság elhatározta, hogy a bor-
júrus árát 37—39 lejről 40—42
lejre emeli kilogrammonként. A
sertéshus árát a bizottság két lej-
jel emelte. A vendéglők és étter-
mek áraiban lényegesebb változás
nem történt, csupán a borju és
sertés sülték árát emelte fel a bi-
zottság egy-egy lejjel. A kávé-
házi és a többi elmúlt hónapban
maximált árak a régiék maradtak.
Az új maximális árak február el-
sajén lépnek életbe.

Jön! Jön!
BELLA DONNA
POLA NEGRIVEL.

Kinevezett polgármesterek lesznek Romániában.

(Bucuresti, január 31.) Rendkívül érdekes és jelentőségteljes a Di-
mineatának az az értesítése, mely szerint a közigazgatási bizottság elje-
tette a polgármesterek választásáról szóló szakaszt s a polgármesterek
kinevezése mellett foglalt állást azzal az indoklással, hogy a polgármes-
terek választásának jogát a kisebbségek esetleg tévesen értelmezhetnék.
Ezt azonban csak átmeneti intézkedésnek szánják s tíz év múlva a polgár-
mesterek választása automatikusan érvénybe lépne.

Áttérés miatt bűnvádi eljárás.

Amikor a görög keleti hívek baptisták lesznek.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes
vallási híre fejeződött be ma az
aradi törvényszék vádtaucsi ha-
tározatával. Diec (Dicső) község-
ben az elmúlt hetekben Darau Jó-
zsef gazdálkodó tizenhét társával
együttemben a vasárnapi istentisz-
telet után megjelent a Község gö-
rög kelet. lelkésze előtt és bejelen-
tette neki, hogy társaival együtt
kilép a görög keleti egyházból és
áttér a baptista vallásra. A lel-
kész nem vette tudomásul a beje-
lentést, hanem felhívta az áttérni
akaró gazdákat, hogy egyenként
keressék fel lakásán, mert a tem-
plomban nincs módjában az anya-
könyvekből a kilépőket kivezetni.
A gazdák a reá következő vasár-
napon ismét a görög Keleti tem-
plomban jelentették be a kilépési
szándékukat, mikor a lelkész új-
ból azzal utasította el őket, hogy
a kilépést csak a lakásán tudja
elintézni. Darau József és társai
többet azonban nem jelentkeztek

a lelkésznel, hanem a törvények
rendelkezésére való hivatközás-
sal két tanúval, akik jelen voltak
akkor, amikor a gazdák a kilépési
szándékukat tudatták a pappal,
jegyzőkönyvet állítottak ki, és e
jegyzőkönyvek alapján a tizen-
nyolc gazdálkodó áttért a baptista
vallásra. A lelkész feljelentésére
előbb a közigazgatási, majd a bü-
nyügyi hatóságok indítottak eljárást
a gazdák ellen azon azon a címen,
hogy szabálytalanul és törvényes
formák mellözésével történt az
áttérés. Az ügyészség a jegy-
zőkönyvet kiállító két gazdálkodó
ellen magánokirat használatáért,
az áttért gazdák ellen pedig hamis-
ított magánokirat használatáért
vádát emelt. A vádirat ellen az
érdekeltek Miclea Sevor dr. utján
 kifogást nyújtottak be a törvény-
szék vádtaucsiához, amely ma
tárgyalta az ügyet és a vádindít-
ványt elutasította és a gazdák el-
len az eljárást megszüntette.

MULATSÁG

Hellas-bál Aradon.

Az aradi Hellas sportklub ma
este kitünően sikerült, hangulatos
és kellemes táncestélyt rendezett.
Az erkölcsiekben és anyagiak-
ban kitünő bál újszerű szórakoz-
tatásaival s a rendezőség fárada-
talan és figyelmes munkásságá-
val a bál szezón legkellemesebb
estélyei közé sorozható. A Fehér
kereszt nagyterme nagyszerű és
artistikusan szép díszítésével se-
gítette elő a bál sikerét, amelyen
a legjobb hangulatban mulatott
együtt a késő reggeli órákig az
estélyre összegyűlt szép közön-
ség. Általános meglepetést keltett,
amikor a zenekar hirtelen abba-
hagyta a táncmuzsikát és Patt és
Patachon, a népszerű dán filmko-
mikusok kitünő maszkjában jelent
meg két aradi műkedvelő. Leg-
ismertebb szerepükben, a ver-
készek maszkjában léptek fel
és egy hatalmas, nagyszerűen
megkonstruált verkiis kocsi-
val vonultak be a bálterembe. Egy
órával Patt és Patachonék szerep-
lése után Chaplin és Harold Lloyd
„O” maszkjaiban jelent meg egy
ismert aradi műkedvelő. A film-
komikusok megszeméltetői ál-
talános derűtséget keltettek és
ügyes szereplésükkel nagyban
hozzájárultak a bál hangulatának
emelésében. A bálon megjelent
hölgyek névsorát a rendezőség a
következőképpen állította össze:

Urnök: Özv. Kanton Péterné,
Bella Pálné, Guck Lászlóné, Fila-
delfi Adolfiné, Bartha Miklósné,
Panaitescu, Zuckerberger Lászlóné,
Köller Károlyné, Rákóczy
Antalné, dr. Szilvássy Lászlóné,
Kozma Lászlóné, Tornó Sándor-
né, Weichelt Oszkárné, özv. Sar-
bacos Gusztávné, Medveczky La-
josné, özv. Walderné, Oppenhei-

mer Mórné, özv. Bartos Istvánné,
Halmer Miklósné, Papp Izidorné,
Kiss Miklósné, Neuländer Endr-
né, Komsay Miklósné, Fábrián Já-
nosné, özv. Müller Jánosné, Bene
Emilné, Kuhl Mihályné, Schill Fe-
renoné, Blmann Józsefné (Vilá-
gos), Medveczky Györgyné, Med-
veczky Sándorné, Závornyik Jó-
zsefné, Mánya Demeterné, Ko-
vács Gyuláné, Weinberger József
né, özv. Lukács Györgyné Krausz
Sándorné, Schellenbergné, özv.
Lippich Zoltánné stb.

Urleányok: Klein Mária, Mandl
Rózsika, Kanton Honka, Bella Nur-
csika, Zeiti Annuska, Bartha Er-
zsika, Reischaffen Eszti, Rákóczy
Vilike, Szilvássy Piroška, Schannen
Ica, Tornó Gizella, Ungár Erzs-
ike, Szabados Margitka, Walder
Mici és Böske, Oppenheimer Lor-
ci, Reisz Anci, Bartos Rózsika,
Bappert Klári, Papp Baby, Honkó
Erzsi, Basztian Böske és Annus-
ka, Müller Mariska, Kovács Mag-
duska, Fábrián Honka, Schill An-
nus, Kuhl Mariska, Blmann Irén
és Jolán (Világos), Medveczky
Margitka, Berger Ica, Weinberger
Anci, Simon Valika, Lukács Er-
zsike, Meyser Aranka, Demian
Erzsi, Gizi és Mária, Schwelleg-
berg Mária, Lippich Nóra, stb.

— Kereskedelmi alkalmazottak
bálja. Ma este tartották meg az aradi
Kereskedelmi Alkalmazottak báljukat
a Központi nagyteremben. A bálon
megjelent asszonyok és leányok ne-
veit a következőkben adjuk: Winter-
nitz Jenőné, Ruppert Györgyné, Cit-
rom Sándorné, Busch Györgyné,
Lipták Mihályné, Knapp Miklósné,
Weichelt Alfrédné, König Rezsóné,
Kenderessy Sándorné, Dobra N.-né,
Lanoda Györgyné, Fika Tódorné,
Dobra Eajosné, Havas Samuné, öz-
vegy Brucknerné, Teglási Kálmánné,
Szántó Sándorné, Kemény Istvánné,
Gencsy Béláné, Merkler Pálné, Fika
Mariska, Busch Etus, Lipták Manci,
Kemény Mici, Lipták Hajnal, Knapp

Gizi, Weichelt Paula, Dobra Ilus,
Steiner Böske, Bruckner Emmi, Teg-
lási Juliska, Fekete Juliska, Szántó
Ella és még sokan. A bál a legjobb
hangulatban a késő hajnali órákig
tartott és ugy anyagi, mint erkölcsi
sikerrel záródott.

— Az aradi bankbál, — amelyet
vasárnap este tartanak meg a Köz-
pontiban és a szezón legényesebb
multságának ígérkezik, — osztatlan
érdeklődés előzi meg. Így többek kö-
zött a timisoarai idegen konzulátu-
sok vezetőségei is bejelentették rész-
vételüket. A bál rendezősége kéri a
meghívottakat, hogy meghívóikat
magukkal hozni sziveskedjenek.

— Fabál február 7-én Aradon, a
Központiban.

— Meteor-bál február 7-én

— Thèmes nagy jelmezbálja feb-
ruár 14-én Aradon a városligetben.

Halálos elgázolás Bucurestiben.

A timisoarai utlevélfutár megrendítő
tragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Megren-
dítő halálos katasztrófa történt
tegnap este a bucuresti állomá-
son. A szerencsétlenség áldozata
Szál József, a timisoarai Herzi Jó-
zsef vízumozó-cég futára, aki öt-
ven utlevéllel ment Bucurestibe,
hogy azok megfelelő áttamozását
a követségéknél intézze. A víz-
mozások elintézése után tegnap
este az állomásra ment, hogy tá-
zautazzék Timisoarara. Abban a
pillanathban est ki a peronra, mi-
kor a timisoarai gyors indulóban
volt. Szál József el akarta menni
érni a vonatot, futni kezdett majd
elérve a haladó vonatot, lekapasz-
kodott az egyik másodosztályu
kocsira. Mielőtt azonban a kocsiba
bejuthatott volna, a vonat egy
kanyarodónál nagyot zökkenett s a
tragikus sorsu ember a sikos lép-
csőn megcsuszott, lezuhant és a
kerekek alá került. A szerencsét-
lenségnek a vonat utasai közül szá-
mosan voltak szemtanúi és azon-
nal megpróbálták a vészféket. A
vonat megállt, azonban már se-
gíteni nem lehetett a szerencsét-
len embert a vonat kerekei dara-
bokra szaggatták. Szál Józsefnél
volt — mint fentebb írtuk — ötven
timisoarai utlevél, ezek a vonat-
kerekek alatt részben tönkremen-
tek, részben szétszóródtak. A bu-
curesti rendőrség táviratilag ér-
tesítette a szerencsétlenségről a
Herzi vízumozó irodát és kérte,
valaki azonnal utazzék Bucuresti-
be, hogy a megtalált utleveleket
a rendőrségnek átvegye.

Jön! Jön!
BELLA DONNA
POLA NEGRIVEL.

Urániában
hétfőtől
Rabszolgák királynő
monumentális
film bemutatója.

Meghiúsult ékszeres család

Az albároné nem sikerült színhámszága.

(Budapest, január 31.) A Bachruchi ékszerész cégtől ma nagyértékű briliáns diadémokat akartak kicsalni, azonban a cég óvatos személyzete megghiúsította a csalást. A Pannónia szállodában egy elegáns fiatal ember jelent meg, aki, mint báró Radvánszky Jenőné titkára mutatkozott be és a déli órákban megérkező „méltóságos asszony” számára szobát foglalt le. Ugyanebben az időben pedig Bachruchi ékszerésznője is megjelent egy elegáns hölgy, aki briliáns diadémokat választott ki, a ráselyek ellenértéke 175 millió korona lett volna. Az összegről utalványt állított ki az állítólagos báróné a Wiener Bankverein budapesti fiókintézetéhez. Nemsokára később a titkár telefonált a cégnek, hogy a diadémokat küldjék el, amelyeket egy szolgálival el is küldötték, de utasították a szolgát, hogy addig ne adja át a csomagot, míg a cégvezető meg nem érkezik. A cégvezetőt azonban időközben a banknál felvilágosították, hogy az utalvány hamis és Radvánszky bárónénak nincs is számlája a banknál. Mire a cégvezető a szállodába megérkezett, a báróné onnan már eltávozott és azóta nem is jelentkezett. A cég a rendőrségen jelentést tett, a mely a személyleírásból egy rovtortmáltu széthámszóré következtet. A cégnek a családi kísérlétekből kára nincsen, de azért a rendőrség erélyes nyomozást vezetett be a széthámszóré kísérléteinek kézrekerítésére.

Rügyek a fán...

Langyos eső esik február elsején.

Csillagászok, természettudósok és teológusok, vegyék elő a teleszkópokat, az új és ódon könyveiket, gondolkodzatok és tanulmányozzatok, mert valami történt... Az Ur 1925-ik évének januárjában, a tél kelős közepén rügyezni kezdnek a fák és langyos eső hull a felhőkből. Más években nálunk, ilyenkor vastag hóréteg borította a mezőket, az uccák sarát és a házak tetjét. Szánok csilingelnek az utakon és kacagásoktól voltak hangosak a korcsolyapályák. Ma leveleltük a félékabátunkat, sárcipőt luizunk a lábainkra és gumiköpenyvel védekezünk az eső ellen. Mert olyasvalami történt, ami tavasz szá változtatta a telet, az időjárás nem hajlandó alkalmazkodni a felállított csillagászati teóriákhoz. Kutatni kell újra és kilesni a szeszélyes természet titkait, az ismeretlen világok felé kell irányítani a teleszkópokat, mert valami porszem csuszhatott a világtengeteg csodálatos gépezetében. Talán kigyuladtak az évmilliók alatt kialakult napfoltok. Talán világok zuhantak bele a lángoló napba és tüzferteg martalékaivá lettek a bennük lakó élőekkel együtt és az izzó, pusztító látványok hőt sugároznak hozzánk. Vagy talán a bűnös, a gyilkos embermilliókat akarja büntetni az Ur azzal, hogy a földre veteti magokat elpusztítja a „természetellenes” időjárással? Csillagászok, természet tudósok, teológusok! Valami történt.

Hajszja a dollárörökség után.

Pintér Enok hetvenmillió dollárja és a szegény örökösök. — Pintér-ivadékok egész légiója jelentkezik a hatalmas vagyonért.

(Saját tudósítónktól.) A haboru utáni pénzsűzke, az európai államok pénzének leromlása az emberek szemét a boldog paradicsom: Amerika felé irányította. A szerény csehkorona, dinár, lira, lej, korona és egyéb ingadozó pénzzeniek tulajdonosai az exkluzív magasságban álló dollárról álmódóztak és álmaiknak némi realitás színezete is volt. Majdnem minden harmadik embernek valamely közeli vagy távoli rokona van Amerikában és tőle illetőleg jobbirtreszenderüléstől várja sorának jórafordulását. És minden amerikai örökségre vonatkozó hírre szinte tulságos érdeklődéssel vetették rá magukat. A dollár utáni vágy mérhetetlen nagy lett.

Tánc a dollár körül...

A múlt év nyarán megirtuk, hogy az amerikai hatóságok egy Arad környékéről elszármazott Pintér Enok nevű embernek a leszármazottait keresik, hogy átadják nekik a körülbelül hetven millió dollárt kitevő örökséget. Erre Magyarország, Románia és Jugoszlávia összes Pintér nevű lakósa, vagy azoknak rokonai felkutatják régi okmányait, hogy jelelkezhessenek a szinte mesebeli örökség átvételére. A fantáziák működni kezdtek és mind-egyik már jóelőre látta a dollárhalmazokat, amelyeket birtokába vesz. Leyelek özöne érkezett szerkesztőségünkbe és elárasztottak a különböző utódállamokból levelekkel: mindenki az örökségre vonatkozó felvilágosításokat akarta. A hetven millió dollár pedig, amely lejben, a mai pénzhiányos világban, szinte elképzelhetetlen nagy összeget képvisel. Pintér Enok halála óta kint nyugszik Detroit városban várva boldog tulajdonosát. A kérdéses Pintér Enok mintegy két évvel ezelőtt halt meg Detroitban és mivel Amerikában nem volt rokona, az amerikai hatóságok kérelmére a budapesti amerikai követség felhívást bocsátott ki, amelyben felhívta az esetleges rokonokat, hogy jelentkezzenek, igényeik érvényesítése végett. Aradon és környékén eddig csak két Pintér jelentkezett: Pintér János, egy szegény aradi munkás, akinek azonban nincsen módjában utána járni az okmányok megszerzésének és nincs abban a helyzetben sem, hogy fizetett képviselőt állítson maga helyett. Az utánjárás költségeit legfeljebb az örökségre kebelezhetnék be, azonban eddig nem akadt vállalkozó szellemű ember, aki ezt vállalta volna. A másik, Pintér András ujaradi segédlelkész, aki annak idején kijelentette, hogy semmiféle lépést nem tesz az örökségügyben, mivel hivatása nem enged meg, hogy örökségeket hajszoljon. — Mint a most hozzánk érkezett levélből kitűnik Baia-mare (Nagybányán) is vannak Pintér ivadékok, akik szintén módot keresnek

arra, hogy az örökséghez hozzájuthassanak.

A mesebeli örökség.

Az óriási értéket kitevő örökségről sikerült részleteket megtudni, amelyek azt bizonyítják, hogy érdemes kissé fáradni az örökség megszerzéséért. A detroit-i közjegyző a következőket közli, mint az örökség tárgyait: egy szépen felszerelt szalámigyár, egy sörgyár, amelyet Pintér Enok halála óta pamutgyárrá alakítottak át az állam által kinevezett gondnok engedélyével, egy Chicagó városban levő kalapgyár és Newyorkban egy négy, egy ötemeletes ház és több nagyértékű telek. Ezekon felül az Egyesült Államok hivatalos bankjának pénz tárában 34 millió dollár készpénz, több millió értékű Pacific-részvény és ugyancsak több millió értékű villamosrészvény és ékszer várja a szerencsés tulajdonost. Az egész örökség — hivatalos vélemény szerint — meghaladja a hetven millió dollárt.

Némi bajok az örökség körül.

Az aradi Pintér nevében egy aradi uriember a budapesti amerikai követségihez levelet írt, amelyben kéte az örökségre vonatkozó felvilágosításokat. A levélre az a válasz érkezett, hogy az illető követségi titkár, aki ezzel az ügyvel foglalkozott, visszautazott az Egyesült Államokba, azonban néhány érdekes körülményről világoztatták fel az örökséget igénylőket. Pintér Enok a rokonain kívül több amerikai intézményre is hagyott nagyobb összegeket: többek között az állami katonai nevelőnek. Az intézmények sürgetik az örökségügy letárgyalását, hogy hozzájuthassanak a részükre hagyott pénzhez és nemrég kérvényt nyújtottak be az elnökhöz, amelyben maguknak kérfék az egész örökséget, miután eddig senkisémet jelentkezett, hiteles okmányokkal felszerelve, a hetven millióért. Az igénylőknek kevés reményt nyújt a budapesti követség, amelynek véleménye szerint nehéz harcot kell vívniok az amerikai intézményekkel. Ismerve az Amerikában dúló sovinizmust és idegengyűlöletet, az amerikai hatóságok valószínűleg hátráltatni fogják az igénylők eljárását, mivel az állam érdeke is ellene szól ilyen óriási összeg az országból való kivételének. A vérmes romé nyek ezek szerint csakhamar lecsappannak és az igénylőknek — a követség véleménye szerint — a fáradság és nagy költségek ellenében, csak lerombolt álmaik maradnak...

Még egy év...

A detroit-i közjegyző a felhívást 1922-ben bocsátotta ki. Az amerikai hagyatékotörvények rendelkezése szerint az igénylőknek három éven belül kell hiteles okmányokkal felszerelve jelentkezni

a hatóságoknál. Így körülbelül még egy félév áll azoknak rendelkezésére, akik mégis meg akarják a nehéz harcot vívni. Szakadatlan küzdelem, nemcsak a rosszakarantú igénylőkkel, hanem magával az amerikai hatóságokkal, jelzi a dollárokhöz való jutást és az esetben, ha a legcsekélyebb kétség forog fenn az igénylők jogosultságára vonatkozólag, hiába a küzdelem, az elfecsérelt idő és a kidobott, nehéz munkával megkeresett pénz... az örökségjárchosnak nem marad más, csak egy szerte foszlott álom és örökös elégedetlenség a sorssal, körülményekkel és saját magával... Szomorú perspektíva... vajjon megéri-e ezt az ingatag kártyavapalota, amely a sok tervezgető álmában felépül. (m. r.)

MOZI

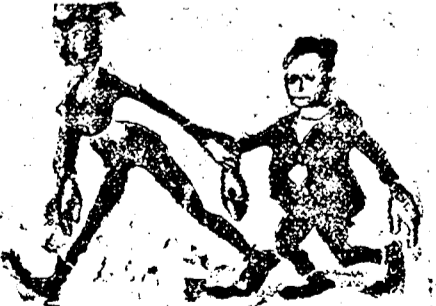
xv Legsikerültebb Patt és Patachon-film az aradi Apollóban. Még keddig marad műsoron a legújabb és legsikerültebb Patt és Patachon-film, amelyet tegnap nagy érdeklődés mellett mutatott be az Apolló mozgószínház. Az előadások vasárnap és hétfőn 3, fél 5, fél 8 és 9 órákor, kedden pedig fél 5, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

xx Ma vasárnap utoljára vetíti az aradi Uránia mozgószínház Dumas Sándor híres regénye nyomán készült „Kean” című szenzációs film-drámát. Egy színész és két arisztokrata hölgy tragikus szerelmét tárgyalja a gyönyörű filmregény. A vasárnapi előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx „Rabszolgakirály” hétfőtől az aradi Urániában. Közkívánatra hétfőtől szerdáiig újra vetíti az aradi Uránia mozgószínház a nagysikerű „Rabszolgakirály” című filmremekét. A zsidóüldözés Faraók csodáival teli tragédiát, Mózes szereplését, a vöröstengeri átvonulást mutatja be ez a gyönyörű történelmi film. Dél-előttönként a tanulóiifjuság részére vetítik a filmet. Az előadások vasárnap és hétfőn 3, 5, 7 és 9 órákor.

xx Jóni Bella-Donna. Pola Negri

Az aradi Apolló színházban vasárnap, hétfő, kedd

Patt és Patachon mint strand-fotografusok

Aradi Hajós Egylet bajja február 21. 10184

KOPROL

KÖZGAZDASÁG

A fizetésképtelenségek bűnösei és áldozatai.

Mik okozták a járványszerűen fellépett kényszeregyezségeket. — Akiket a megsemmisülésbe ránt az adós bukása.

Közgazdasági életünknek egyik különösen aktuális témája ma a folyamatba tett kényszeregyezségi eljárások számának feltűnő szaporodása. Érdekes jelenség, hogy míg a kényszeregyezségi eljárást szabályozó miniszteri rendelet kibocsátása után évekig alig fordult elő egy-egy eset, melyben az adós ez eljárás segítségével igyekezett vagyoni állapotának megbillent egyensúlyát helyreállítani, addig az 1923. év eleje óta meglepő növekedést mutat a kényszeregyezségi eljárást követők száma. Közgazdasági életünk figyelmes szemlélői aggódva gondolnak a jövőre, mi lesz később, ha az utóbbi két év leforgása alatt annyian vették igénybe adósságaik rendezésének ezt az útját. Ha elmélkedünk kissé a jellegzetes, de egyben szomorú tüneten, azt mondhatjuk: ugyátszik, egyik adós kedvet csinál a másiknak; de azt is állíthatjuk, hogy közgazdasági életünket betegség járványszerűen terjed. Ha az elmúlt év során kényszeregyezségi eljárást kérő aradi adósok hitelezőinek névsorát átnézzük, két tényről állapíthatunk meg: az egyik: hogy még a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett is szerzhet nagyösszegű árutitelt az, aki elegendő bizalmat tud gerjeszteni maga iránt; a másik tény: hogy jelentékeny összegű készpénzkölcsönt is kaphat az, aki a kölcsönzőnek hány 5—10 százalékos kamatot ígér.

A nagy áruhitel

A nagyösszegű áruhitel megszerzésének könnyűsége azt mutatja, hogy a gyárosok és nagykereskedők oly hatalmas árukészlet felett rendelkeznek, hogy szinte senki adnak abból rövidlebbre hosszabb tartamú hitelre. Ez a gazdasági jelenség örvendétes, mert a békebeli viszonyokhoz való visszatérést jelenti. De beteges gazdasági tünet a másik: készpénz-kölcsönvétele és adása a törvényes kamatát meghaladó kamat kikötésével. E gazdasági jelenségek mellett azután a legérdekesebb a harmadik tünet, mely azt mutatja, hogy míg a papirossa és ceruzával számító, becsületesen gondolkodó kereskedő és iparos nem tud oly hitelt szerezni magának, melyre pedig szoliditása és tisztessége mellett joggal igényt tarthatna, addig nagyhangú, tolakodó egyének sokszor szédületes összegű hitelt élveznek, mert merész fellépésükkel és hangzatos előadásikkal jobban imponálnak és elvakítják a gyárosokat és nagykereskedőket. A mindgyakorban jelentkező fizetésképtelenségi esetek drága, de jó figyelmeztetői lesznek a hitelezőknek, hogy jobban nézzék meg, kinek hiteleznek és inkább a hitelkérő becsületessége és üzleti tisztességére legyen bizalmuk alapja, mint annak behízelgő modora és nagyhangú ígéretei.

A megszorult adós

A nagy áruhitel igénybevétele, ha nincs meg a kellő fedezet reá, hamarosan megbosszulja magát. Eljön a lejárat ideje. Fizetni kell, még pedig tekintélyes összeget és nincs pénz. Bankhoz hiába fordult az adós, ott nem kap, különösen nem olyan nagy összeget, amintre szüksége volna. Így szorultságában kénytelen másokhoz fordulni, főleg az első lejáratok idején, hogy a hitelező bizalmát megőrizze. A magánosok pedig, kik pénzek kölcsönzésével foglalkoznak, nagyjából abból a gondolatból indulnak ki, hogy a kölcsönvevő kereskedő vagy iparos rövid időn belül megduplázza a kapott pénzt, fizessen tehát biztonságosan a pénz használatáért. Innen származnak azután a hány 5—10 százalékos kamat kikötések, melyek a kölcsönadott pénz bőséges kamatozását ígérlik, de a kölcsönzők figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy nincs oly vállalkozás, mely így horribilis kamatok fizetését kibírja: így a hitelezők, kik pénztük biztos elhelyezésében reménykednek, éppen a magas percentu kamat kikötésével és annak kikényszerítésével maguk állnak meg adósuk üzletének sirtján, ezzel egyenesen közreműködnek abban, hogy pénzüket a biztos elveszésnek tegyék ki.

Az áldozatok

A gyáros és a nagykereskedő ki fogja heverni, ha egy-egy adósnál követelése felét, vagy háromnegyed részét elveszti. A közismert pénzkölcsönzők, vagy más néven uszorások szintén tudnak magukon segíteni: amit elvesztek egy helyen, behozzák a másikon. Végtelenül sajnálatraméltó azonban azoknak a kisembereknek a helyzete, kik pénzzé tették icsi vagyonjukat, eddigi életük munkájának minden gyümölcsét, eladták házukat, üzletüket, bútúrukat és az így szerzett pénzt magas kamatra kölcsönadták, mert úgy gondolkodtak, hogy a kamatból meg tudnak élni. Ezek azok a szegény emberek, kik valóban megérdemlik szánalmunkat: egyszer jobb napokat láttak, öreg, beteges, munkaképtelen férfiak, idősebb övegy utiasszonyok, valamikor magasabb hivatali állást betöltő urak vagy ezek családtagjai, kiknek a kölcsönadott pénz minden vagyonuk és ha ezt elvesztik, megélhetésük minden forrása elapad.

Ezekhez szót tehát intéző szavam: Embertársaink között sokan vannak olyanok, kik a legalkalmasabbakból a szegény emberekre vetik ki hálójukat és magas kamattal haszonrészesedés csábító ígéréssel elszedik ezeket a naiv, könnyen hívó, kis-pénzü embereket. Tartsák szem előtt, hogy számító, gondolkodó kereskedő, iparos, vállalkozó nem vehet igénybe oly drága pénzt és ne vakítsa el őket a felkínált magas kamattal, mert a kamat magas-

sága fordított arányban jár annak biztonságával! Sajnálatunkra, méltán rászolgálnak a hátszékeny emberek, mert tevésségi legfőbb részük nem tehető jóvá: a kényszeregyezségi eljárás folyamatba tétele hosszú hónapokra elvonja száruktól a betevő falatot és mire hozzájutnak az egyezségi kvótához, már az éhezés és talán a köldökük útján állanak. (Dr. Gabos leendő.)

Zürichben 2.67.50, Párisban 9.60 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Január 31.) Francia frank 10.60, svájci frank 37.45, dollár 192, dinár 3.22, szokol 5.80, líra 8.15, angol font 938. **Kifizetések:** Budapest 370, Bécs 366, Prága 5.76, Zürich 37.40, Milánó 8.10, London 935, Páris 10.55, Newyork 193, Belgrád 3.19.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Január 31.) Amsterdam 208.90, Newyork 518.122.50, London 2483.25, Páris 28.05.50, Milánó 21.57.50, Prága 15.40.62.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.45, **Bucuresti 2.70, Varsó 0.0001, Bécs 0.0073.**

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRAT. (Január 31.) Amsterdam 208.90, Newyork 518.122.50, London 2484.50, Páris 28.11, Milánó 21.65, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.42.50, **Bucuresti 2.67.50, Varsó 0.0001, Bécs 0.0073.**

BUCURESTI TŐZSDEZÁRAT. (Január 31.) **Kifizetések:** Páris 10.47, London 926 Newyork 192.75, Milánó 8.04, Zürich 37.15, Bécs 0.00027.25, Prága 5.73. — **Valuták:** Napoleon 725, aranyárka 45, leva 1.33, török líra 1.03, angol font 915 francia frank 10.60 svájci frank 37.50, líra 8.20 drachma 3.30, dinár 3.03, dollár 190, lengyel marka 0.000036, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0027, szokol 5.70.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Január 31.) Belgrád 1171—1177, **Bucuresti 369—371, Páris 3900—3920, Prága 2134—2146, Milánó 3002—3018, Bécs 101.40—101.90.**

A budapesti nemestémpiac árai. Budapestről jelentik: A nemestémpiacon csak igen mérsékelt forgalom fejlődött ki. A magyar huszkoronás aranyért 304—307 ezer, az osztrák huszkoronásért 290—293.000 s az ezüst érmekoronasért 5800—5900 koronát fizettek.

Szállítócégek egyesülése. Budapestről jelentik: Két nagy szállítványozó cég érdekösségéről beszélnek pénzügyi körökben. Eszerint a **Schenker és az Intercontinentale** között folynak tárgyalások, amelyeknek azonban még igen sok nehézsége mutatkozik.

A magyar hadikölcsönök ára. Budapestről jelentik: A mai tőzsdén ismét élelkebb kereslet nyíltvánult meg a magyar állampapírok iránt. Az árfolyamok a következők voltak: 6 százalékos hadikölcsön 2150—2300, 5 és fél százalékos hadikölcsön 1700—1800, 4 százalékos koronajáradék 12—13.000, népszövetségi kölcsön 61.375—62.500 korona.

Végetért az adóvallomások benyújtása. Az adóvallomások benyújtására kitűzött határidő a mai nappal lejárt és a terminust nem hosszabbították meg. A mai napig a

pénzügyigazgatóság két adóhivatalához 8000 vallomási ívet nyújtottak be, holott legalább kétszer ennyi vallomási ívnek kellett volna a mai napig beérkezni. Az elkésztettek súlyos adóbírságban részesítik. A mai napon majdnem másfélszer vallomási ívet adtak be és a nagy munka elvégzésére a pénzügyigazgatóság kiegészítő munkaerőt vett igénybe, de valamennyi jelentkezőtől átvették az összes íveket és így, akik eleget akartak tenni vallomási kötelezettségüknek, azok eleget is tehettek.

Arad megye újra kiírt árlejtése. Emlékeztet meg, hogy Aradvármegye mintegy két hónappal ezelőtt árlejtést hirdetett a megyei községi rendőrök uniformissal és felszereléssel való ellátására. Az első árlejtés körül némi szabálytalanságok történtek, mert nem széleskörű pályázatra hívták fel az érdekelt iparosokat és éppen ezért dr. Lázár Agoston alispán úgy rendelkezett, hogy új árlejtést írjanak ki. A megye hivatalos lapjának mai száma már közli is az új hirdetményt, amelynek végső terminusa február 14. és amelyen bármely romániai iparos résztvehet. A pályázatok felbontásánál csak az előnyös ajánlattal és az egyedüli irányadó szempont lesz tekintet nélkül az iparos nemzetiségére, a legolcsóbb és legelőnyösebb ajánlatot fogják figyelembe venni.

Renitem Dánát malmok. Dr. Coste Timisoara prefektus megyei elnöri körútjában megállapította, hogy Lovrinban és Zsombolyán a malmok nem tartják be a terményre illeté rendeltetéseit. Ezeket a malmokat a törvényes formát közzét megrendszabályozzák.

Eladott aradi ingatlanok. Disitz Mihályné eladott a Péradülöben fekvő 3 hold 1250 négyszögöl szántót 115.837 lej 50 banilért Ponta Györgynek és 16 hold 293 négyszögöl szántót 429412 lej 50 banilért Ponta Györgynek. — Berger Emánuel eladta a Str. Georgehe Jonesu 9. sz. házból az öt illeto felerészt 70.000 leiert neje ezul. Weinberger Máriának. — Sipos Mladin eladott a határos dulo ben fekvő 1280 négyszögöl szántót 20.000 leiert Neduch Miklósnak. — Szilbereisz Mihály és neje eladták a Rozer dulo ben fekvő 217 négyszögöl házhelyet 20.000 leiert id. Szilbereisz Mihály és nejenek. — Mészáros Béláné eladta a Calea Andrei Saguna 82. sz. házból az öt illeto részt 200.000 leiert Epstein Sándornak. — Mericskay Dezső Vilmos eladta a Calea Andrei Saguna 82. sz. házból az öt illeto részt 200.000 leiert Epstein Sándornak.

Kean

DUMAS:
Lángész vagy örült

olmü híres regénye filmen.
Ma utóljára
az aradi Urániában.

Az előadások 3, 5, 7 és 9-kor kezdődnek

SZEMÉLY

Boldogtalan. Ön nagyon okosan tett, hogy nem azt a bájos, sikkes, elvált asszonykát vette feleségül, aki — mint mi a sorok közt is olvassuk — első férjét és olyan sikeresen felszervázta. Elég baj az, hogy a férfiak nem becsülik meg eléggé az egyszerű, jó asszonyokat, mint amilyen az ön második felesége is, aki há gondviselője, jó anyja az ön árváinak és a férjét annyira szereti. Önnek, mint nős embernek és családos apának, nem illik, hogy más nővel is foglalkozzon. Nem kell csodákat várni az élettől és a szerelemtől. Töltse be a lelkét a kötelességvárad és apai érzés. Az a kis hölgy, akit ön olyan „lánglelőn” szeret, rutul meg fogja önt csalni, amint ezt már sokszor megelékedte. Az ilyen nőket nem szokás feleségül venni. Legalábbis olyan emberek nem szokták, akik adnak arra valamit, hogy azok a férfiak, akik a „lánglelőn szerető” hölgy kezével szintén dicsekedhetnek, ki ne nevessek. Nemsokára nagy lányai lesznek, azoknak tisztességes multu anyára lesz szükségük. A családi életnek kell, hogy erkölcsi alapja legyen. — Fogadás. Hála Istennek, még vannak olyan nők, akiknek igazán finom, nemes és szép lelkük van. Csak azt nem értjük, hogy miért kérdezi ezt épen egy nő? — Egyedül. Ha ön olyan nagyon visszavonultan él, tánciskolába nem jár, sem társaságba, igazán bájos ilyen ismeretségre szert tennie. Eddig, mint írja, könyvei voltak a legjobb barátai, de most rájött, hogy az élet egy fiatal lány számára mégis csak szomorú egyedül és vágyik egy szeretetreméltó férfi társasága után, akivel közös szimpátia esetén egy egész életet együtt töltenének. Vagyis mondjuk ki: aki feleségül venné. Tessék mozgósítani a rokonságot, a nagynéniket, nagybácsikat. — Vitatkozzék. A tulajdonképeni estélyi ruha a frakk, de nálunk — ha nem mondják ki határozottan, hogy a frakk kötelező — a szmoking is megfelelő. — Lakodalm. Ha önnek kellemetlen volna valakivel ott találkozni, akkor jobb, ha idejében lemond arról, hogy az esküvőn résztvegyen. Ezt öntől az itt említett ok miatt legjobb barátja sem veheti rossz néven. — Kék ibolya. Tessék sokat tornázni, sétálni, hegyet mászni a kevés édességet, krumplit, tésztát enni, inkább gyümölcsöt, főzeléket, sajtot, tojást, akkor nemcsak hizni nem fog, de az idegessége is javul. — Remény. I. Semmikép sem boldogság, ha az ember azon gondolkodik: mi a célja, milyen a természete, milyen a test belülről stb. Olvasson néhány népiesen megírt filozófiai és természettudományi munkát. (Pl. Az ember, a Műveltség könyvtárában.) De az semmiesetre ne tartsa vissza szolid szórakozásotól. 2. Járvány ellen legjobban véd meg a tisztaság. Különösen kéz mosása étkezés előtt, szájbéltetés stb. A különleges védekezés egyébként változik az egyes fertőző baktériumok természete szerint.

17-44. Vd8-e7. 11. Fe2-f3. Fc8-d7? (NXL. 12. VXL. 13. után sötét tőrhetően állt volna). 12. Fc1-e3!, Hc6-a5. 13. Vd1-e2, Ha5-c4. 14. Hc3-d1, Hc4Xe3. 15. Hd1Xe3, Fd7-c6. 16. Hc3-g4, Hf6 Xg4. 17. Ff3Xg4, Vc7-d7? (Azonnal veszt, Vb6 egyszerű volt és 16) 18. f4-f5! Fe7-f6. 19. f5Xe6, Vd7-a8. 20. e6Xf7+, Kg8Xf7. 21. Ve2-c4+, Kf7-g6 (Kc7-re a vezér elvész). 22. Hd4-e6, b7-e5. 23. Vc4-d3!, Kg6-f7. 24. Bf1Xf6+, g7Xf6. 25. Fg4-h5+, Kf7Xe6. 26. Fh5Xe8, Ba8Xe8. 27. a4Xb5. a6Xb5. 28. Vd3-b3+, Ke6-d7. 29. Ba1-a7+, Kd7-c8. 30. Vb3-c3, Kc8-b8. 31. Ba7 Xh7, Be8Xe4. 32. Vc3-a5, Be4-a4. 33. Va5-b6+. Sötét feladja. Világos részéről remekül vezetett játszma.

66. SPANYOL JÁTSZMA.

Játszották ugyanazon mérkőzéskor. Világos: Csath István, Sötét: Exner Győző.

1. e2-e4, e7-e5. 2. Hg1-f3, Hb8-c6. 3. Ff1-b5, Hg8-f6. 4. d2-d3, d7-d6. 5. e-e0. Ff8-e7. 6. c2-c3 (Egyszerűbb volt FXH+, a 4 lépés ugys kizárta a futót), 0-0. 7. h2-h3, Hf6-e8. 8. Hf3-h2, f7-f5. 9. Hb1-d2, Hc8-f6. 10. Hd2-f3, Kg8-h8. 11. e4Xf5, Fc8Xf5. 12. Hf3-h4?, Ff5-e6. 13. Vd1-a4? (Világos valósággal kerül a természetes húzásokat: még mindig FXH volt a legjobb s azután visszavinni az eltévedt huszárt), Hf6-d5! 14. Hh4-f3, Hc6-b8!. 15. Va4-d1, Hd5-b6. 16. Hf3-d2?, d6-d5. 17. Hd2-f3?? (Igen eredeti, világos csak azért húz, mert a sakkban felváltva kell lépni), e7-c6. 18. Fb5-a4, Hb6Xa4. 19. Vd1Xa4, Mb8-d7. 20. Bf1-e1, Vd8-c7. 21. Hf3-g5? (Világos ismét a kedvenc figurájával lép és az ellenséges futót csak jobb helyre zavarja), Fe6-f5!. 22. Va4-d1, Hd7-c5!. 23. d3-d4, Hc5-d3!. 24. Be1-e2, e5-e4! (Mogy sötét nyert állásra tett szert, az természetes, de a mód, a hogyan azt elérte, klasszikusan szép.) 25. f2-f3, Vc7-g3. 26. Hh2-f1, Vg3-h4. 27. g2-g3, Vh4-h5. 28. Vd1-d2?? (Durva hiba, nem volt más, mint 28-24, Vh4. 29. gXF, FXH. 30. VXF, miután persze sötétnek megint csak nyert játéka marad), Hd3Xc1 29, Ba1Xc1, Vh5Xg5 (Itt világosnak fel kellett volna adnia, a befejezést sötét ragyogó stílusban játssza.) 30. f3-f4, Vg5-h6. 31. Hf1-e3, Ff5Xh3. 32. Be2-h2, g7-g5. 33. f4-f5, g5-g4. 34. Vd2-e2, Bf8Xf5! 35. Bc1-e1, Bf5-f3. 36. Kg1-h1, Ba8-f8. 37. He3Xg4, Vh6-h5. 38. Hg4-e5, Bf3-f2! 39. Ve2Xf2, Bf8Xf2. 40. Bh2Xf2, Fh3-e6. 41. Bf2-h2, Vh5-g5. 42. Bh2-g2, Fe7-d6. 43. Be1-f1, Fd6Xe5. 44. d4Xe5, Vg5Xe5. 45. g3-g4, Fe6Xg4! 46. Kh1-g1, Fg4-f3.

Világos feladja.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltétek nem vállalnak felelősséget.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Aradon, Str. Romanului (Zrínyi-utca) az Apollo mozi mellett, a mai kor-nak megfelelő

vászon- és fehérnemű üzletet nyitottam.

Jutányos és pontos kiszolgálásról biztosítva, szíves párfogást kérek
Licker Ferenc.

Fehérnemű szalon megnyitás!

Vállalom női mint férfi fehérneműk, s teljes kelengyék készítését, legpontosabban, szolid árak mellett. Mindennemű kézimunkák, himzés, fillé stb. készítését is.

SALAMON I.-né,

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca.)
Mignonita-palota II. em.

ÉRTESETÉS.

Értesítjük t. üzletfeleinket, hogy **irodahelyiségünket**

Arad, Str. Colonel Pirtol (Vörösmarty-utca) 5.

helyeztük át.
Telefon 380.

„PROGRESUL” vámolási és nemzetközi szállítási vállalat. 578

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen feleségem, illetve édes anyám elhalálozása alkalmával részvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, temetésén résztvettek, koporsójára kosztot, csokrot helyeztek, fogadják ezúton hálás köszönetünk nyilvánítását.

Id. Hendl József
és gyermekei.

599

VILLANYÉGŐK!

minden mennyiségben a kartei áraikon alul kapható SCHWARZ üvegesnél Aradon, a zsidótemplom mellett, villanyszerelőknek és viszonteladók-nak nagy engedmény (az Elektro-lux villanyégő gyár egyedurisítőja viszonteladók részére.) 594

LINOLEUM HAAS LIPOT

legnagyobb linoleum és szőnyegkülönlegességi áruház.

Temesvári főlerakat: Lloyd-sor. Telefon 10-31.

Lerakatok: Cluj, Oradea-Mara.

Mélyen leszállított leltári árak!

Viaszosvászón

békebeli minőség, gyönyörű minták:

78 cm. széles	L. 105-
100 cm. széles	L. 135-
115 cm. széles	L. 150-

Bőrvászón

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére nagy választékban:

115 cm. széles	L. 160-
Gyermekkocsik áthúzására minden színben	L. 190-

Linoleum

remek perzsa vagy parkett mintákban:

70 cm. széles métere ...	L. 165-
90 cm. széles métere ...	L. 225-
padló bevonására mintázott parkett vagy egyszerű:	
200, 250, 300 cm. széles-ségben négyzetméterenként	L. 247-
Linoleum szőnyegek	
200X300 cm.	L. 1800-

Szőnyegek:

Futó, nehéz minőségű cca. 70 cm. széles	L. 98-
Futó, nehéz minőségű cca. 90 cm. széles	L. 180-
Agyaló szőnyeg „Bouclé” rendes nagyság	L. 150-
Faivédő „Gobelin” 75X160 cm.	L. 360-
„Bouclé” szőnyeg 160X250 cm.	L. 950-
Ottomántakaró „Karamani”	L. 1600-
Coccos futó 70 cm. széles	L. 125-
Coccos futó 90 cm. széles	L. 170-

Hő- és sárcipők.

Nordbritish vagy Wimpas-sing márka férfi	L. 910-
Nordbritish vagy Wimpas-sing márka női	L. 760-
Sárcipők férfi	L. 290-
Sárcipők női	L. 275-

Nagy választék következő cikkekben: gummikabátok, gummilapdák, babák, sarkok, tornacipők, celluloidárak, gyermekjátékok és sportcikkeik. 440

Eladás kiskorban és nagyban.

HERCULES legjobb vidéki uti házasság-közvetítő iroda. Külön összeköttetés az előkelő körökben. Szeged, Iskola-u. 32. Válaszbélyeg.

Timisoara mozi.

Belvárosi mozi: február 3. 4. és 5.
Gyárvárosi mozi: február 6. 7. és 8.
Mehalai mozi: február 10.

Nagy attractió! Rendkívüli siker!

COLIBRI

(Az uccák leánya.)

Főnséges és benyomástelítő dráma a modern életből, 7 felvonásban.

Főszerepben: **OSSI OSWALDA** a hírneves német művész.

Német gyártmány.

Monopol Lux-film Bucuresti.

Jön! Jön!

Mária Antoinette

nagy történelmi film.

3188

Alkalmi vétel!

A hegyalján 4 hold szálló kőházával, szobás berendezett lakással, külön prés-ház teljes felszereléssel 270.000 lei.

Több magán- és bérház elfoglalható lakással sürgősen eladó.

Piac közelében kisebbszertű ház hátr 2000 lei jövedelemmel 150.000 leifért sürgősen eladó. — Bővebb felvilágosítást szolgál Maier Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-u.) 584

150 □-os tiszta házhelyek

Strada Ardealului (Brdélyi-utca) jutányos árárt eladó. — Bővebbet: „MURES” (volt Wallinger) irodában, Arad, Str. Unirel. 15135

Aradi Polgári Takarékpénztár R.-T. záloglevél-kibocsátó intézet.

Alapítva: 1888.

Részvényalírási felhívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár R. T. 1925. évi január hó 25-én tartott 37-ik évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 13.000.000 leiről 26.000.000 leire emeli fel azzal, hogy a részvénytőke 13.000.000 leiről egyelőre csak oly összeggel emelkedik fel, mint amennyit az oprált és a nem részvényesek által jegyzett tőke képez. A 26.000.000 leiről részvénytőke teljes kiegészítéséhez szükséges további részvénykibocsátással az igazgatóság bízott meg, olyképen, hogy azt előléptetése szerinti időben, módon és feltételek mellett késztesse végre.

Kibocsátási feltételek!

Minden régi részvénytulajdonosnak jogában áll minden 2 drb. régi 80.- lei n. é. részvény után 1 drb. új 80.- lei n. é. részvényt és minden 2 drb. 400.- lei n. é. részvény után 1 drb. 400.- lei n. é. új részvényt jegyezni. A 80.- lei n. é. részvény kibocsátási ára 100.- lei és 2.- lei kibocsátási költség, míg a 400.- lei n. é. részvény kibocsátási ára 500.- lei és 10.- lei kibocsátási költségben állapított meg. Miután ezen részvények az 1925. évi nyereségben részesednek, 1925. január 1-től kezdődőleg a befizetés napjáig 20% kamatot fizetendő.

Intézetünk Arad környékének és a Bánátnak 20 leggazdagabb községében bír fiókkal és jó hírneve közismert kulantérija folytán a következő vidéki intézetekkel fuzionált: Aradi kereskedelmi bank Rt., Aradszentmártoni takarékpénztár Rt., Csanádi népbank Rt., Eleki első takarékpénztár Rt., Angyalkuti hitelszövetkezet, Nagyjécsai kereskedelmi és iparbank, Nagyjécsai takaré- és hitelügyelet, Lippai első takarékpénztár Rt., Máriaföldi takarékpénztár Rt., Ujanáti hitelszövetkezet, Ujszentannai népbank Rt., Ujszentannai első takarékpénztár Rt., Perjámosi első takarékpénztár Rt., Perjámosi kereskedelmi és iparbank Rt., Szépfalusi hitelszövetkezet, Zádorlakai hitelszövetkezet.

Miúgyis felül figyelembe véve még intézetünk rohamos fejlődését, nagy mobilitását, klientélájának nagy kiterjedtségét, batorunk nagy bizalmát, — minék következtében betéteink meghaladják a 117 millió leit — és végül latens és nyílt tartalékaink nagyságát azon kellő helyzetben vagyunk, hogy a közgyűlés igazgatóságunk javaslata alapján elhatározta, hogy régi részvényeseknek Intézetünkkel való hűségét olyképen ösztönözze, hogy nyílt tartalékaink terhére mindazon régi részvényesnek, kik fenti részvénykibocsátási feltételek mellett 2 drb. új részvényt jegyeznek, 1 drb. ingyen-részvényt bocsát rendelkezésére.

Közgyűlésünknek ezen határozata folytán régi részvényeseknek azon kellő helyzetbe jutottak, hogy 2 drb. új 80.- lei n. é. részvény jegyzése folytán vagyis 200.- lei ellenében 1 drb. gratis-részvényt együtt 3 drb. 80.- lei n. é. részvényt és 2 drb. új 400.- lei n. é. részvény jegyzése folytán, vagyis 1000.- lei ellenében 3 drb. 400.- lei n. é. részvényt kapnak. Figyelembe véve még, hogy az utolsó évi osztalékunk a 80.- lei n. é. részvények után 16.- lei és a 400.- lei n. é. részvények után 80.- lei volt, minden régi részvényes, ki fenti jegyzés szerinti 200.- leit befizet, 3 drb. 80.- lei n. é. részvény után 45.- lei osztalékban és ki fenti jegyzés szerinti 1000.- leit befizet, 3 drb. 400.- lei n. é. részvény után 240.- lei osztalékban fog részesedni miáltal tőkéjét 24%-os vagyis oly magas kamattaléval mellett gyümölcsözteti, mely a jelenlegi abnormálisan magas betéti kamatot is felülmúlja.

Azok a részvényesek, kik nem bírnak oly számú részvényt, hogy fenti jegyzés folytán egy teljes ingyen-részvényt kaphassanak, aránylagos ráfizetés mellett jogosítottak 1 drb. ingyen-részvény elnyeréséhez.

Azok a régi részvényesek, kik elővételi jogukkal nem élnek, figyelmeztetnek hogy azáltal, hogy minden két darab jegyzett részvény után egy darab ingyen-részvényt adunk a régi tartalékalap terhére, minden jelenleg birtokában levő 80.- lei n. é. részvény után ca 34.- lei és minden 400.- lei n. é. részvény után ca 167.- lei károsodás ér.

Azok a régi részvényesek, kik a reájuk eső Quotán felüljegyzéseket eszközölni óhajtanak, vagy pedig azon egyének, kik részvényekkel egyáltalában nem bírnak, tartoznak részvényeinket 510.- leit és az 1925. január 1-től kezdődőleg a befizetés napjáig járó 20% kamatot fizetni.

Az elővételi jog 1925. március 31-ig gyakorolható. Az elővételi jog gyakorlása alkalmával a régi részvények az intézet főpénztáránál, Aradon vagy pedig a fiókok pénztáránál mutatandók be, amikor is az elővételi jog gyakorlása a részvényeken megfelelően kitüntetve lesz.

A befizetések az intézet főpénztáránál illetve fiókpénztáránál Almáskamarás, Angyalkut, Aradszentmárton, Csanád, Csátad, Elek, Garabos, Kisösz, Lippa, Máriafölde, Nagyjécsa, Nagyösz, Óthalom, Perjámos, Szépfalu, Ujarad, Ujfalu, Ujanád, Ujszentanna és Zádorlakon a következőképen teljesítendő:

Az elővételi jog gyakorlása alkalmával 30% és a kibocsátási költség, a fennmaradó 70% pedig tetszés szerinti részletekben 1925. március 31-ig fizetendő be, ez év január 1-től a befizetés napjáig járó 20%-os kamatokkal együtt.

Az igazgatóság felhívja a 80.- lei n. é. részvények tulajdonosait, hogy részvényeiket egészítsék ki a jelenlegi kibocsátás alkalmával 400.- lei n. é. részvényekre, miután — tekintettel a forgalomban kis számmal levő 80.- lei n. é. részvényekre, ezeket a részvényeket a közeljövőben egy közgyűlési határozattal mind összevonja és a forgalomból kivonja.

Mindenkinek a jegyzett összeg erejéig csakis a legmagasabb n. é. részvények szolgálnak ki s így ha valaki pl. 6880.- lei n. é. részvényt jegyez, csakis 3 drb. 2000.- lei n. é., 2 drb. 400.- lei n. é. és 1 drb. 80.- lei n. é. részvényre tarthat igényt.

A kibocsátás alá kerülő részvények jegyzéséből befolyó összegekből részvényenkint 80.-, 400.- illetve 2000.- lei a részvénytőkéhez, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalaphoz lesz csatolva.

A teljesen befizetett új részvények mindenben egyenlő jogokat a régi részvényekkel.

Amennyiben a jegyzett részvények utáni részfizetések az előírt határidőn belül nem teljesítettek, az alapszabályok 9. §-a értelmében a hátralékos részletek befizetése végett felhívás jog közlésétől, mely közlésétől számított 45 nap elteltével a be nem fizetett részvények megsemmisítettnek és azok helyébe új részvények bocsátatnak ki, míg a befizetett összegek a tartalékalaphoz csatolhatnak.

267

Badelt Moser ULL

Kiváló jó és rendkívül olcsó
IPARI SZENET
kedvező feltétellel szállít:
FERROCARBON
Szénkereskedelmi Társaság,
Timisoara,
„Agrár” palota.
Telefon 9. 10187

Paulison, Ghiorcon, Cuvinban
és Covasinton
8-4-7-12-14-20 holdas
urfi szőlők,
2-6 szobás, télen is lakható parkos
villákkal jutányos árral eladó.
Bővebbet: „MUREG” (volt Wallinger)
irodában, Arad, Str. Unirei. 15135

Magyarország egyik
vidéki gépöntőjében
könyv- és papirkereskedés
dusan felszerelt rak-
tárral, nagyobb
nyomdával,
hetenként kétszer megjelenő lap-
pal, betegség miatt eladó.
Megkereséseket az Aradi Köz-
löny kiadóhivatala továbbítja. 462

Illits BRISTOL-szálló
BUDAPEST

Dunaparton, minden elképzelhető kényelem-
mel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étte-
rem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Férfi ingek szőr divatszínekben 2 gal-
lórral és bál ingek 220.- lejtől. — Szűcs-nél, Arad, a mo-
Női flór harisnya 63.- lejtől. — torállomással szemben. 567

Pénzkölcsönt betáblázásra azon-
nal folyósítunk
„Argus” iroda, Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-utca) 1. 16649

Strada Mărășești
(Kossuth-utca) mellékutcájában sze-
rényebb kis kétlakásos ház, átvehe-
tő egyszobás lakással 150.000 leiről
eladó. Megbízott: 16075
Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Elegánte bőrdísz és bőrdíszmű lerakata Arad, Str. Eminescu (Deák
Ferenc-utca) 15. — Készít és javít bőrdísz és ridikült jutá-
nyosan, állandó nagy választék, olcsó árak. 145

Hölgy fodrász-terem ARAD Str. Matel Corvin 1.
(Hunyadi-utca) 6260
H.-ik udvar, I. em. jobbra.
Ondolás, hajmosás, manikűrözés és hajvágás. — Garantált hajfestés
minden színben. Legolcsóbb árban Salvo pártfogást kér. SELEJAN special hölgy fodrász

Bőriparitelep!
Székely Sándor
Arad, Strada Fabricii (Gyár-utca) 45-47. sz.
Készít megrendelésre mindenféle ipari és technikai előokra
szükséges bőrdísz, továbbá nyersbőrök készítését vállalja.
567

Malomvevők figyelmébe!
Négyjártú vammalom tel-
jesen újonnan berendezve,
nagy jövedelemmel, 150.000
lejjel átvehető. Bővebbet
„Argusnál”, Arad, Str. Eminescu
(Deák Ferenc-utca) 1. 16649

Ügynökök,
főleg fiatal kereskedők, Sin-
ger varrógépek részletfizetésre
leendő eladásra felvételnek.
Bourne & Co. cégnél, Arad,
Bul. Regele Ferdinand 17. 15185

Kisebb-nagyobb
**magán-, bér- és nagytelkes há-
zak, kül- és belvárosi tüzletek,**
esetleg lakásokkal eladó.
Bővebbet: „MUREG” (volt Wal-
linger) irodában, Arad, Strada
Unirei. 15185

Magas árban
veszek új és használt zong-
orákat és pianókat, sző-
nyegot és régiségeket. —
Ajánlásnál kérem a zong-
ora gyártmányát, árát, mére-
tét és szerkesztését megírni
**Hívásra személye-
sen leutazom.**
Sternberg I.
műkereskedés és szorgora raktár.
Oradea-Mara, Piața Unirei 2.
Telefon 1345. Sirocco No. 175. 5279